

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА
ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

**Інвестиційна привабливість суб'єктів
господарювання: сутність та методика оцінювання**

Кваліфікаційна робота здобувача
освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 076

Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

освітньої програми

Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність:

економіка та управління

підприємством (зі знанням

англійської мови)

Капсамун Марини Валеріївни

Керівник: к.е.н., доц. Сорока
Л.М.

Рецензент: Захарченко В.І.

Робота допущена до захисту

на засіданні кафедри управління підприємств та туристичного менеджменту
(назва випускової кафедри)

протокол № 13 від «07» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Метіль Т.К.
(підпис)

Робота пройшла публічний захист

на відкритому засіданні ЕК

«22» серпня 2022 р.

Оцінка 91 визначено
(за стобальною шкалою) (за традиційною шкалою)

Голова ЕК

Стелянкова К.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Капсамун М.В. «Інвестиційна привабливість суб'єктів господарювання: сутність та методика оцінювання», 2022.

Актуальність теми дослідження. зумовлена тим, що інвестиційна привабливість господарюючих суб'єктів у сучасних умовах має особливе значення як для інвесторів, так і для самого підприємства. З одного боку, інвестори бажають вкладати кошти у інвестиційно привабливі підприємства, які знаходяться у привабливих регіонах (країнах) та функціонують у привабливих галузях народного господарства. З іншого боку, власники бізнесу бажають, щоб саме їх підприємство було привабливим і цікавим потенційним інвесторам.

Отже, перед обома сторонами постає актуальна задача – оцінка інвестиційної привабливості підприємства (країни, регіону тощо). Значимість цієї оцінки для інвесторів полягає у правильному аналізі техніко-економічних показників діяльності підприємства та коректному прогнозі його сталого розвитку, що дасть можливість інвестору досягти своєї мети – отримати прибуток на вкладений капітал. Для підприємства, на основі результатів оцінки інвестиційної привабливості, стає можливим виявити свої слабкі сторони та реалізувати заходи, спрямовані на їх усунення, а також збільшення своїх конкурентних переваг задля залучення додаткових інвестицій, що також буде сприяти досягненню поставлених цілей власників бізнесу – збільшення прибутку.

Все вище сказане, зумовлює актуальність і необхідність удосконалення методології оцінки інвестиційної привабливості господарюючих суб'єктів.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Мета дослідження – на базі дослідження теоретичних і методичних аспектів оцінки інвестиційної привабливості підприємств, виявити найбільш дієві методики, за допомогою яких здійснити оцінку рівня інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта та запропонувати певні заходи, щодо його підвищення.

У відповідності до визначеної мети, у дослідженні поставлені та вирішені наступні завдання:

- досліджено підходи до визначення економічної категорії «інвестиційна привабливість» та визначити фактори, що на неї впливають;
- розглянуто наявні методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств;
- надано комплексну характеристику ТОВ «Завод «Полімер»;
- оцінено рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер»;
- розроблено заходи, які будуть сприяти підвищенню рівня інвестиційної привабливості товариства;

– обґрунтовано доцільність запропонованих заходів шляхом виявлення впливу на рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

Об’єкт дослідження – інвестиційна привабливість підприємств і процес її оцінки.

Предмет дослідження – оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

У першому розділі роботи визначено зміст і сутність економічних понять «інвестиції» і «інвестиційна привабливість», досліджено методи та моделі, за допомогою яких доцільно оцінювати інвестиційну привабливість підприємств і проєктів.

У другому розділі роботи надано комплексну характеристику ТОВ «Завод «Полімер», проаналізовано його господарську діяльність і оцінено рівень інвестиційної привабливості двома методами: за допомогою семифакторної моделі та комплексним методом.

У третьому розділі запропоновано перелік заходів з метою підвищення рівня інвестиційної привабливості товариства. Як показали розрахунки, за допомогою реалізації комплексу заходів, які пропонуються, ТОВ «Завод «Полімер» можна вважати привабливим підприємством.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, оцінка інвестиційної привабливості, рівень інвестиційної привабливості, методи оцінки інвестиційної привабливості, семифакторна модель, інтегральний показник, комплексний метод.

ANNOTATION

Kapsamun M.V. "Investment privativity of the subjects of government: the essence and the method of assessment", 2022.

Actuality of those studies. I was surprised by the fact that the investment privativity of the state-giving subjects in today's minds is especially important both for investors and for the enterprise itself. On the one hand, investors bazhayut invest money in investment-privileged businesses, as they are located in the privatized regions (countries) and operate in the privatized galleys of the people's state. From the other side, the rulers of the business bazhayut, so that the very enterprise would be accommodating to potential investors.

Also, before both parties, the task is urgent - assessment of the investment privability of the enterprise (the country, the region, too). The significance of the assessment for investors depends on the correct analysis of technical and economic indicators in the activity of business and the correct forecast of steel development, which will enable the investor to reach his goal - to take profits on capital investments. Based on the results of investment attractiveness assessment, it becomes possible for the company to identify its weaknesses and implement measures to eliminate them, as well as increase its competitive advantage to attract additional investment, which will also help achieve business goals - increase profits.

All of the above determines the relevance and need to improve the methodology for assessing the investment attractiveness of economic entities.

The purpose and objectives of the qualification work. The purpose of the study - based on the study of theoretical and methodological aspects of assessing the investment attractiveness of enterprises, to identify the most effective methods to assess the level of investment attractiveness of the business entity and propose certain measures to improve it.

In accordance with the defined goal, the study set and solved the following **tasks:**

- approaches to determining the economic category of "investment attractiveness" and identify the factors that affect it;
- available methods for assessing the investment attractiveness of enterprises are considered;
- a comprehensive description of Polymer Plant LLC was provided;
- the level of investment attractiveness of Polymer Plant LLC was assessed;
- measures have been developed that will help increase the level of investment attractiveness of the company;
- the expediency of the proposed measures is substantiated by identifying the impact on the level of investment attractiveness of LLC "Polymer Plant".

The object of research is the investment attractiveness of enterprises and the process of its evaluation.

The subject of the research is the assessment of the investment attractiveness of Polymer Plant LLC.

The first section of the work defines the content and essence of economic concepts "investment" and "investment attractiveness", explores methods and models by which it is advisable to assess the investment attractiveness of enterprises and projects.

The second section of the work provides a comprehensive description of LLC "Polymer Plant", analyzed its economic activity and assessed the level of investment attractiveness by two methods: using a seven-factor model and a comprehensive method.

The third section offers a list of measures to increase the level of investment attractiveness of the company. According to calculations, with the help of the proposed set of measures, LLC "Polymer Plant" can be considered an attractive enterprise.

Key words: investments, investment attractiveness, assessment of investment attractiveness, level of investment attractiveness, methods of assessment of investment attractiveness, seven-factor model, integrated indicator, complex method.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
1.1. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність і фактори, що на неї впливають.....	8
1.2. Методика оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.....	15
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ЗАВОД «ПОЛІМЕР».....	27
2.1. Комплексна характеристика ТОВ «Завод «Полімер».....	27
2.2. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.....	41
Висновки до розділу 2.....	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ЗАВОД «ПОЛІМЕР».....	48
3.1. Заходи щодо покращення результатів господарської діяльності та підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства.....	48
3.2. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» з урахуванням впровадження запропонованих заходів.....	53
Висновки до розділу 3.....	56
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	62
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи зумовлена тим, що інвестиційна привабливість господарюючих суб'єктів у сучасних умовах має особливе значення як для інвесторів, так і для самого підприємства. З одного боку, інвестори бажають вкладати кошти у інвестиційно привабливі підприємства, які знаходяться у привабливих регіонах (країнах) та функціонують у привабливих галузях народного господарства. З іншого боку, власники бізнесу бажають, щоб саме їх підприємство було привабливим і цікавим потенційним інвесторам.

Отже, перед обома сторонами постає актуальна задача – оцінка інвестиційної привабливості підприємства (країни, регіону тощо). Значимість цієї оцінки для інвесторів полягає у правильному аналізі техніко-економічних показників діяльності підприємства та коректному прогнозі його сталого розвитку, що дасть можливість інвестору досягти своєї мети – отримати прибуток на вкладений капітал. Для підприємства, на основі результатів оцінки інвестиційної привабливості, стає можливим виявити свої слабкі сторони та реалізувати заходи, спрямовані на їх усунення, а також збільшення своїх конкурентних переваг задля залучення додаткових інвестицій, що також буде сприяти досягненню поставлених цілей власників бізнесу – збільшення прибутку.

Все вище сказане, зумовлює актуальність і необхідність удосконалення методології оцінки інвестиційної привабливості господарюючих суб'єктів.

Теоретичні питання та практичні методики дослідження та оцінки інвестиційної привабливості підприємств розглядаються у роботах таких вчених-економістів як: І.В. Нападовської [5], Л.О. Чорної [6], О.В. Короткової [12], В.В. Ферлія [13], І.О. Бланка [15], Л.І. Семенчука [20], О.К. Носовської [27] та багатьох інших фахівців.

Однак, методика оцінки інвестиційної привабливості господарюючих суб'єктів має свою специфіку у залежності від галузевої приналежності підприємств, їх розміру, організаційно-правової форми господарювання та інших характеристик. Тому постає необхідність подальшого дослідження у даній сфері.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Мета дослідження – на базі дослідження теоретичних і методичних аспектів оцінки інвестиційної привабливості підприємств, виявити найбільш дієві методики, за допомогою яких здійснити оцінку рівня інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта та запропонувати певні заходи, щодо його підвищення.

У відповідності до визначеної мети, у дослідженні поставлені наступні завдання:

- дослідити підходи до визначення економічної категорії «інвестиційна привабливість» та визначити фактори, що на неї впливають;
- розглянути наявні методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств;
- надати комплексну характеристику ТОВ «Завод «Полімер»;
- оцінити рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер»;
- розробити заходи, які будуть сприяти підвищенню рівня інвестиційної привабливості товариства;
- обґрунтувати доцільність запропонованих заходів шляхом виявлення впливу на рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

Об'єкт дослідження – інвестиційна привабливість підприємств і процес її оцінки.

Предмет дослідження – оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

Методи дослідження. При підготовці даної роботи автором було використано наступні методи: теоретичного узагальнення та систематизації (при дослідженні сутності економічних категорій «інвестиції» та «інвестиційна привабливість» і виявленні факторів, що на неї впливають); економічного, статистичного, графічного, табличного аналізу (при аналізі результатів господарської діяльності ТОВ «Завод «Полімер»); комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства (у ході оцінки рівня інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер») та багато інших.

У якості інформаційної бази слугували: Закони України та інші законодавчі акти; результати досліджень фахівців, які представлені у вигляді дисертацій, монографій, наукових статей і матеріалах науково-практичних конференцій; підручники, посібники з обраної тематики; фінансова та внутрішня звітність ТОВ «Завод «Полімер»; інші матеріали, що є у вільному доступі мережі Інтернет.

Наукова цінність дослідження полягає у обґрунтуванні підходів до визначення економічного терміну «інвестиційна привабливість» та до обрання комплексного методу оцінки ступеня інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

Практична цінність одержаних результатів полягає у апробації комплексної методики оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер», яка може стати у нагоді як інвесторам, так і керівництву товариства.

Апробація результатів дослідження. Деякі результати дослідження доповідалися та знайшли схвалення на XII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями європейського наукового простору: пошук студента» (Ізмаїл, 17 травня 2022 р.), за результатами якої подано статтю до друку на тему: «Інвестиційна привабливість підприємства: сутність і фактори, що на неї впливають».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та

літератури, додатків. Зміст викладений на 66 сторінках друкарського тексту, який включає 15 таблиць та 10 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність і фактори, що на неї впливають

Активна інвестиційна діяльність господарюючих суб'єктів є ключовою ознакою ринкової економіки.

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» під інвестиційною діяльністю треба розуміти «сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій» [1].

У вище вказаному законодавчому акті [1] надаються визначення й економічному терміну «інвестиції». Під інвестиціями розуміються «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [1].

У процесі інвестиційної діяльності, результатом якої є реалізовані проекти, обов'язково беруть участь інвестори, які вкладають (інвестують) капітал.

Як записано у Законі України «Про інвестиційну діяльність» «суб'єктами (інвесторами і учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави» [1].

Інвестори готові вкласти свій капітал у певну країну, галузь, підприємство, проєкт за певних умов. До переліку вимог інвесторів на макrorівні зазвичай входять наступні: економічний рівень розвитку країни, її політико-соціальний стан, досконалість правового середовища, інвестиційний клімат та багато інших. На мезорівні їх в першу чергу цікавить рівень прибутковості галузі, наявність сировини, кваліфікованих

кадрів тощо. На мікрорівні важливими критеріями для інвесторів виступають: стійкий фінансовий стан підприємства, його матеріально-технічна база, персонал, наявність та діапазон ризиків, рівень його конкурентоспроможності, перспективність бізнесу та багато інших.

Тобто, перед тим, як прийняти остаточне рішення щодо інвестування, інвестори оцінюють інвестиційну привабливість країни, галузі, регіону та певного підприємства.

Економічний термін «інвестиційна привабливість» з'явився в теорії та практиці інвестиційної діяльності України на початку 1990-х років, коли наша держава стала на шлях ринкової економіки.

Отже, правове поле України щодо здійснення інвестиційної діяльності та залучення інвестиційних ресурсів почало формуватися з прийняттям Верховною Радою України 16.07.1990 р. Декларації про державний суверенітет України та проголошенням Акту незалежності України 24.08.1991 р. [2].

На сьогодні ми маємо значний накопичений законодавчий, теоретичний арсенал і практичні здобутки в цієї царині. Однак, досі не має єдиного підходу як щодо визначення цієї категорії, так і до методичного інструментарію її вимірювання.

Отже, розглянемо підходи деяких науковців щодо трактування сутності економічної категорії «інвестиційна привабливість».

На жаль, у жодному законодавчому документі України визначення терміну «інвестиційна привабливість» ми не знайшли. Отож, звернемося до наукових публікацій фахівців у даній сфері економічних інтересів.

Як ми з'ясували у процесі розгляду інформаційної бази [3-11], існує інвестиційна привабливість країни, регіону, галузі, підприємства тощо (рис. 1.1.). Але нас цікавить інвестиційна привабливість певного суб'єкта підприємницької діяльності, тому ми будемо акцентувати увагу на інвестиційній привабливості саме підприємства.

Короткова О.В. пропонує розглядати інвестиційну привабливість підприємства як «сукупність факторів, оцінка яких вказує на доцільність вкладання коштів в той чи інший об'єкт з метою отримання певного ефекту» [12].

Ферлій В.В. висловлює думку, що під «інвестиційної привабливістю підприємства доцільно розуміти інтегральну характеристику господарської діяльності підприємства, яка в свою чергу має двоїсту природу, а саме складається як із об'єктивних, так і суб'єктивних показників і факторів, тому автором пропонується виокремити у якості критерію класифікації характер впливу на прийняття рішення щодо факту інвестування» [13].

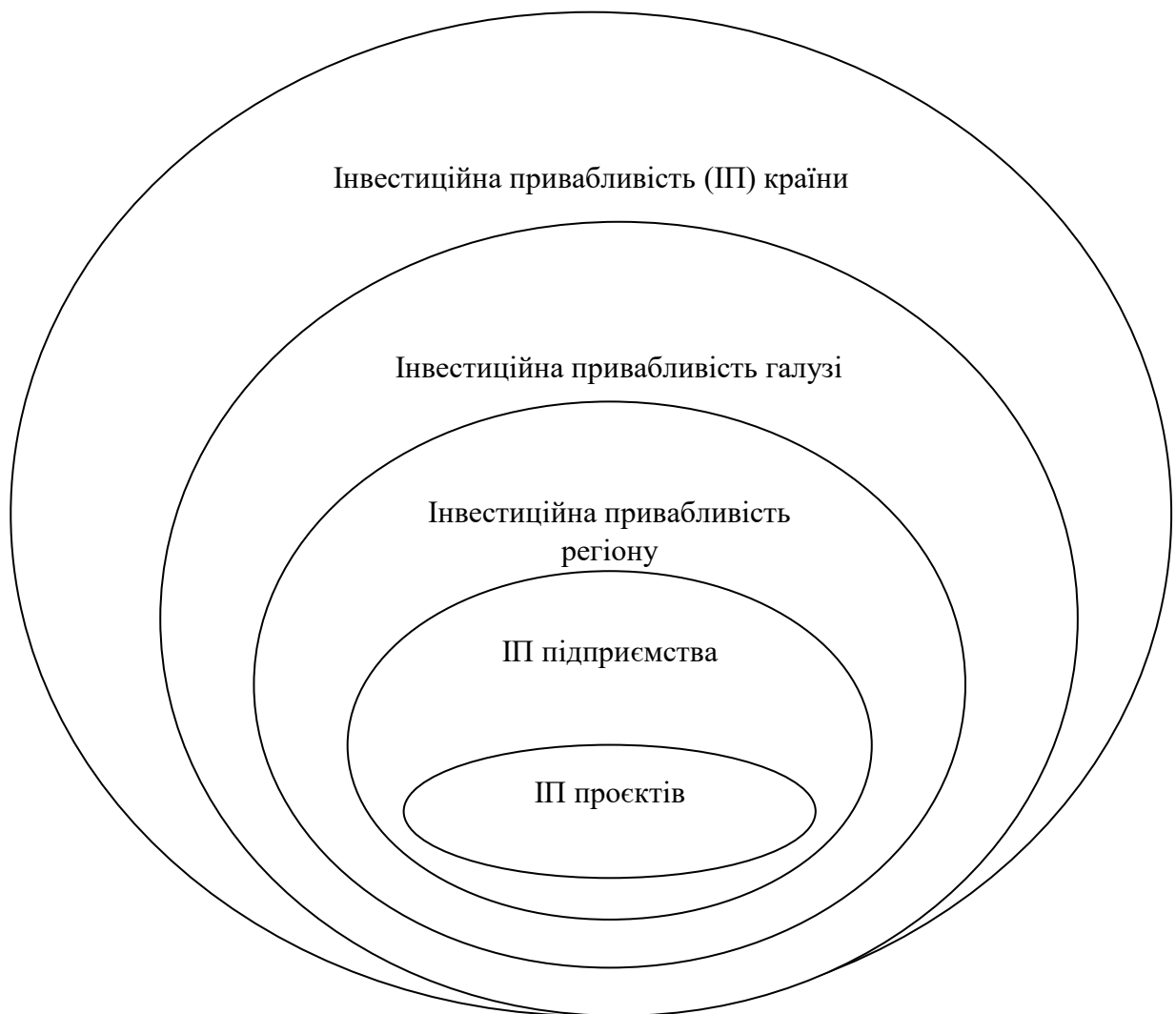

Рис. 1.1. Види інвестиційної привабливості

Джерело: [14]

Відомий фахівець у питаннях та проблемах, що пов'язані із процесом інвестування, Бланк І.О. вважає, що інвестиційну привабливість треба розглядати із позиції фінансового стану певного господарюючого суб'єкта підприємства як «інтегральну характеристику окремих фірм-об'єктів потенційного інвестування з боку перспективності розвитку, об'ємів та перспектив збуту товарів (послуг), а також ефективності використання активів, їх ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості» [15, с. 400].

Нападовська І.В висловлює думку, що інвестиційна привабливість організації – «це системна сукупність потенційних можливостей вкладення коштів з ціллю отримання економічних вигід у майбутньому періоді як прямий наслідок результативності минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, яку в свою чергу суб'єктивно оцінив певний інвестор» [5, с. 57].

Автори наукової статті з даної проблематики Ходаківський В.М. і Місевич М.А. розглядають інвестиційну привабливість підприємств як «інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості тощо» [16].

Біляк Т.О. під інвестиційною привабливістю розуміє «певні критерії оцінки ефективності капіталовкладень в різні об'єкти при обов'язкової наявності альтернативних варіантів розміщення інвестиційних ресурсів» [17].

Ми поділяємо думку тих авторів, які вважають за потрібне розглядати інвестиційну привабливість як узагальнену всебічну характеристику об'єкту інвестування, яка відображається за допомогою інтегрального показника.

Інтегральний показник – це комплексний показник у якому відтворюється значення інших показників як суб'єктивних, так і

об'єктивних (фінансових, виробничих, управлінських та інших), які скореговані відповідно до їх значущості (вагомості) та/або інших чинників [14].

Аналізуючи інвестиційну привабливість підприємства, ми виявили, що на неї впливають різні фактори, при чому їх перелік доволі широкий. При чому існують також доволі різні погляди на класифікацію та групування чинників [18; 19].

Чинники, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства, можна поділити на зовнішні та внутрішні (рис. 1.2.).

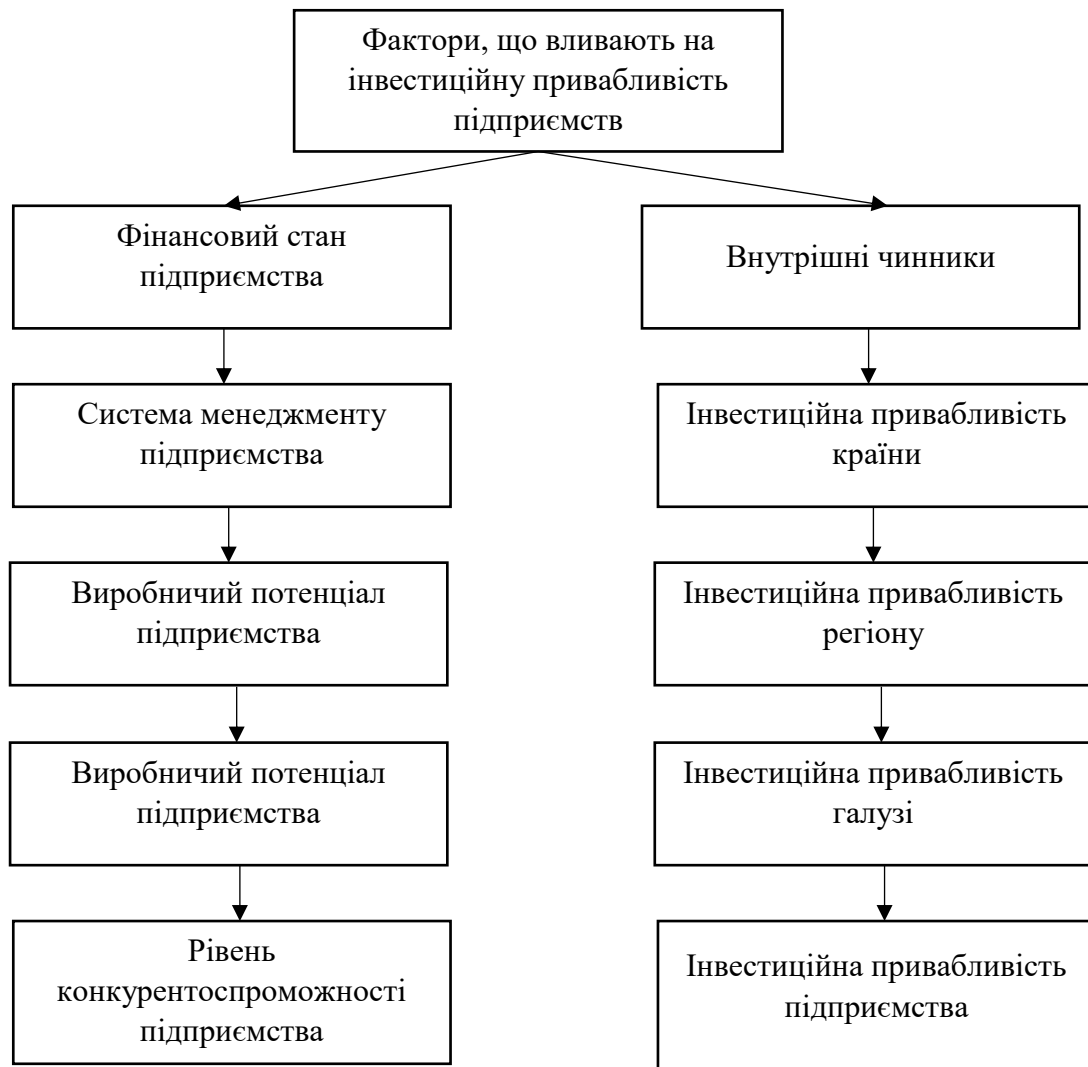

Рис. 1.2. Фактори, що впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: розробка автора

До внутрішніх факторів належать: показники, що ілюструють фінансовий стан підприємства, особливості системи управління організацією, навички управлінської команди, номенклатура продукції, що випускається, стан обладнання підприємства, рівень фінансової стабільності, ступінь застосування інноваційних рішень у технології виробництва та обладнанні та безліч інших.

Треба наголосити на тому факті, що перелік необхідних показників-детермінантів, які є найбільш інформативними для інвестора формуються індивідуально для кожного з них, з урахуванням його мети, задач і інших критеріїв.

Отже, інвестиційну привабливість можна розглядати у залежності від цільових факторів, таких як:

- цілі інвесторів;
- виробничо-технічні цілі та особливості підприємства, в яке вкладаються кошти;
- економічні цілі власників у контексті розвитку підприємства в даний час, а також очікуваний у перспективі економічний розвиток тощо.

Зовнішні фактори не залежать від результатів господарської діяльності діяльність підприємства. До зовнішніх факторів можна віднести певні чинники.

1. Інвестиційна привабливість території. Параметри, які відносяться до цього фактору можуть бути такими: політична та економічна ситуація в країні чи регіоні, рівень корупції в регіоні, досконалість судової та законодавчої влади, розвиненість інфраструктури та інші.

Інвестиційну привабливість держав та регіонів оцінюють спеціальні рейтингові агенції.

2. До складу факторів, які визначають інвестиційну привабливість галузі відносять: рівень прибутковості галузі, рівень конкуренції, ємність галузевого ринку, поточний стан галузі, застосування сучасних та інноваційних технологій, перспективність галузі та багато інших.

Також важливим аспектом інвестиційної привабливості є ступінь гарантованості, надійності та своєчасності досягнення цілей інвестора, основними з яких є: отримання прибутку на довгостроковій перспективі та отримання контролю за підприємством.

Якщо користуватися іншими підходами до класифікації чинників, які визначають рівень інвестиційної привабливості, то їх можна також поділити на дві великі групи:

- фінансово-економічні,
- неекономічні фактори [18].

Інвестор насамперед завжди звертає увагу на високі фінансові показники, але часто трапляються випадки, коли інвестор має реалізувати інвестиційний проєкт, незважаючи на його пряму економічну непривабливість. У цьому випадку йдеться про впровадження екологічних заходів або соціальних, які здебільшого мають негативні фінансові показники, хоча підприємство, яке дбає про свій імідж, проводить активну діяльність як у соціальній сфері, так і у екологічному напрямку.

Інвестиційна привабливість підприємства з економічною поглядом може бути визначено як внутрішніми показниками капіталовкладень (термін реалізації проєкту, прибутковість інвестицій та інші), а також умовами щодо залучення фінансових ресурсів та формування їх джерел [19].

Таким чином, фактори, що впливають на інвестиційну привабливість досить різноманітні, можуть бути класифіковані за різними ознаками, а також мають певний рівень впливу на інвестиційну привабливість у кожному конкретному випадку. Наприклад, для підприємств ресурсоємних галузей важливі фактори географічного розміщення та наявності транспортної інфраструктури, для обробних галузей на першому плані наявність дешевих енергетичних ресурсів, для інноваційних проєктів – забезпечення новітніми технологіями та відповідним персоналом, однак загальним фактором, що безумовно впливає на інвестиційну привабливість, є фінансовий стан та позитивна динаміка розвитку підприємства.

Отже, для обґрунтованої інвестиційної оцінки привабливості та прийняття рішення про інвестування необхідно, щоб остаточна оцінка базувалася на основі інтегральних показників, розрахованих за певною методикою. Тому, у наступному параграфі розглянемо найбільш поширені показники та методи оцінки інвестиційної привабливості підприємств.

1.2. Методика оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання

Питання оцінки інвестиційної привабливості об'єктів інвестування сьогодні є доволі актуальними для інвесторів, що намагаються обрати найефективніший варіант для вкладення капіталу.

Оцінка інвестиційної привабливості об'єктів інвестування – «це процес, у ході якого потенційний інвестор приймає остаточне рішення про доцільність вкладення капіталу у дане підприємство, враховуючи надійність цього об'єкта інвестування та можливість отримання максимального прибутку» [20, с. 899].

Необхідно наголосити на тому, що результати оцінки рівня інвестиційної привабливості певного суб'єкта господарювання цікавлять з одного боку інвесторів, з іншого керівництво підприємства. Від того, наскільки підприємство вважається привабливим потенційним інвестором, залежить ефективність його функціонування; можливості розширення його діяльності, виходу на нові ринки; зміцнення вже наявних конкурентних позицій тощо.

Отже, серед основних завдань керівництва сучасних підприємств стоять задачі пов'язані із формуванням інвестиційної привабливості власних компаній. Тому механізмом оцінки інвестиційної привабливості цікавляться не тільки інвестори, але й представники управлінського апарату організацій.

Дослідивши деякі джерела інформації [21-32] ми з упевненістю можемо констатувати, що існує безліч методик і методів, за допомогою яких, зацікавлені особи, можуть оцінити інвестиційну привабливість будь-якого об'єкту інвестування.

Спираючись на наявну джерельну базу [21-32] з'ясували, що всі існуючі методики можна згрупувати у наступні групи:

- 1) методи, що базуються на дисконтуванні грошових потоків,
- 2) оцінка на основі аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів впливу,
- 3) сімифакторна модель,
- 4) інтегральна оцінка, що отримана на базі статистичних внутрішніх показників,
- 5) комплексна оцінка інвестиційної привабливості.

Розглянемо сутність вищевказаних методик детальніше.

Метод дисконтованих грошових потоків представляє чиста приведена вартість проєкту (NPV) – це інтегрована вартість усього потоку інвестицій і доходів за період дії проєкту, яка приведена на період початку інвестиційного проєкту.

Іншими словами, це спроба оцінити привабливість будь-яких інвестиційних можливостей на основі того, які грошові потоки вони здатні згенерувати у майбутньому. Суть методу виходить з простому затвердженні – гроші «сьогодні» коштують дорожче, ніж гроші «завтра» – у майбутньому.

І це твердження має об'єктивні підстави:

- інфляція;
- присутність інвестиційних ризиків;
- наявність альтернативних варіантів вкладень капіталу.

Даний метод ілюструє наступна формула розрахунку [33, с. 187]:

$$NPV = \sum_{n=1}^N \frac{P_i}{(1+r)^i} - I, \quad (1.1)$$

де NPV – чиста приведена вартість;

N – тривалість інвестиційного проєкту;

r – ставка дисконтування;

P_i – підсумковий фінансовий результат у момент часу i .

I – первинні інвестиції.

Якщо у результаті розрахунків інвестори отримують негативний показник NPV, то такий об'єкт вкладення інвестицій вважається інвестиційно не привабливим, але може бути прийнято рішення про вкладення коштів у тому разі, коли за мету береться не комерційна ефективність, а інші, наприклад, соціальна та/або екологічна.

Якщо ж значення NPV позитивне, то такий проєкт вважається інвестиційно привабливим і для прийняття повного рішення відносно доцільності інвестування необхідно порівняти значення NPV даного проєкту з іншими наявними альтернативними варіантами та/або розглянути (розрахувати) інші додаткові критерії (показники).

Основними перевагами даного методу є те, що він дозволяє оцінювати бізнес із нерівномірними за часом, а нерідко й негативними фінансовими результатами у певні періоди часу.

До головних недоліків методу можна віднести те, що даний метод доцільно використовувати для оцінки інвестиційних проєктів, інвестиційну привабливість підприємства доволі важко коректно визначити на базі даних розрахунків. Також показники у даних розрахунках розглядаються в динаміці, тобто прогноуються на майбутній період і є частково суб'єктивними, отже, немає гарантії, що розраховані значення будуть абсолютно вірними.

Метод оцінки інвестиційної привабливості на основі аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього впливу поєднує в себе експертні методи і методи, які входять до складу економіко-математичних методів [34, с. 198].

Представимо етапи оцінки інвестиційної привабливості за даною методикою:

- а) визначення факторів інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням експертного методу Дельфі;
- б) аналіз інвестиційної привабливості з урахуванням даних факторів;
- в) розглядається концепція багатфакторної регресивної моделі впливу факторів, і здійснюється прогноз інвестиційної привабливості підприємства;
- г) розробка рекомендацій.

До внутрішніх факторів відносять ті, які безпосередньо залежать від результатів діяльності підприємства. Такі фактори є основними, за рахунок їхньої зміни можна регулювати рівень фінансового стану підприємства і цим впливати з його інвестиційну привабливість. А зовнішні чинники не залежать від діяльності підприємства, змінити їх можливо, але це вже складніший і трудомісткий процес. Основною перевагою даного методу є те, що в ньому враховуються і зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства, тобто здійснюється у певною мірою комплексний підхід. Але є й недоліки, до яких можна віднести використання експертних оцінок на першому та третьому етапах цієї методики. Цей фактор знижує точність отриманих результатів, оскільки він залежить від суб'єктивних оцінок експертів [35, с. 274].

У семифакторній моделі показником інвестиційної привабливості підприємства є рентабельність активів: чим вона вище, тим більше ефективно працює підприємство, отже, є більш привабливим з погляду інвестування. Ця модель використовується для вивчення впливу показників стійкості на ефективність використання активів організації [36, с. 90].

Формула семифакторної моделі має вигляд:

$$P=a*b*c*d*k*l*m, \quad (1.2)$$

де a – чиста рентабельність продажів, яка розраховується як відношення чистого прибутку до виручки;

b – показник оборотності оборотних активів;

c – коефіцієнт поточної ліквідності;

d – коефіцієнт, що вимірюється як співвідношення короткострокових зобов'язань до дебіторської заборгованості;

k – коефіцієнт, що вимірюється як співвідношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості;

l – коефіцієнт, що вимірюється як співвідношення кредиторської заборгованості до суми позикового капіталу;

m – коефіцієнт, що вимірюється як співвідношення суми позикового капіталу до сукупних активів підприємства [36, с. 91].

Факторний аналіз, який використовується в даній методиці, проводиться за методом ланцюгової підстановки із застосуванням методу абсолютних різниць.

Даний метод може продемонструвати вплив факторів на рентабельність активів і на фінансовий стан підприємства взагалі та відповідно на інвестиційну привабливість певного підприємства.

Для визначення на найближчий період ступеня привабливості підприємства, слід розрахувати індекс інвестиційної привабливості (I) за формулою:

$$I = \sum_{t=1}^T I_t, \quad (1.3)$$

де I_t – відносний індекс показників.

Отже, якщо $I_t > 1$, це свідчить про підвищення рівня інвестиційної привабливості, якщо $I_t < 1$, це свідчить про пониження рівня інвестиційної привабливості. У разі $I_t = 1$, темпи розвитку підприємства залишилися без змін.

На останок, необхідно розрахувати інтегральний індекс інвестиційної привабливості, скориставшись формулою:

$$I_{\text{ін}} = \sum_{t=1}^T I_t, \quad (1.4)$$

де $I_{\text{ін}}$ – інтегральний індекс привабливості.

Значення інтегрального індексу інвестиційної привабливості можна охарактеризувати у такий спосіб: якщо цей показник більше 1, це свідчить про підвищення інвестиційної привабливості підприємства, якщо показник дорівнює 1 – рівень інвестиційної привабливості зберігається, у разі, коли значення показника менше 1, це означає, що рівень інвестиційної привабливості знижується.

Показник інтегрального індексу інвестиційної привабливості дає можливість інвестору зрозуміти наскільки інвестиційно привабливе дане підприємство. Якщо результат другого етапу оцінки має позитивне значення, це говорить про те, що підприємство має високий рівень інвестиційної привабливості.

При оцінці інвестиційної привабливості інтегральним методом у розрахунок беруться показники, які характеризують господарську діяльність підприємства. Потім усі розрахунки зводяться до інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства.

Перевага даного інтегрального методу – зведення розрахунків до кінцевого інтегрального показника [37, с. 115].

Перейдемо до розгляду сутності методики з використанням комплексної оцінки привабливості підприємства. Найпопулярнішим методом вважається аналіз фінансового стану підприємства, який проходить у три етапи.

На першому етапі відбувається аналізований економічний потенціал підприємства. Для цього слід враховувати спрямованість бізнесу, його організаційно-правову форму, обсяги та сферу діяльності.

На другому етапі відбувається аналіз фінансового стану підприємства з метою інвестування. Проводиться оцінка фінансового становища підприємства, аналізуються показники ділової активності, платоспроможності, рентабельності, і навіть ліквідності.

На третьому етапі оцінюється рівень планування бізнесу.

Всі вищеописані аспекти дозволяють якісно та повноцінно провести оцінку інвестиційної привабливості підприємства.

Другий підхід передбачає оцінку зовнішньої інформації підприємства: аналіз величини виплачуваних дивідендів та зміни ринкової вартості акцій. У цьому підході враховуються такі показники надійності та стійкості, підприємства яке аналізується. Даний підхід дає можливість отримати повну інформацію щодо аналізу цінних паперів. Ця інформація також може бути цікавою для інвестора.

При третьому підході відбувається оцінка інвестиційних проєктів, реалізованих цьому підприємстві. В даному випадку інвестору потрібно надати аналіз інвестиційної привабливості конкретного проєкту (рис. 1.3.).

Після оцінки всіх критеріїв інвестиційної привабливості запропонованих проєктів, необхідно сформулювати рейтинговий показник, який і визначить найбільш вигідний та інвестиційно привабливий проєкт вкладення інвестицій.

Проаналізувавши різні методи оцінки інвестиційної привабливості можна відмітити, що багато підходів або не дають повної оцінки інвестиційної привабливості підприємства або результати оцінки досить суб'єктивні, отже, можуть бути неточні, тому їх потрібно коригувати. Наприклад, якщо підприємство є товариством з обмеженою відповідальністю, то другий підхід не можна застосувати, оскільки він розрахований на акціонерне суспільство, отже, його слід скоригувати.

Комплексна методика оцінки інвестиційної привабливості заснована на аналізі фінансового стану підприємства та проводиться за даними бухгалтерської звітності. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства передбачає об'єднання даних у групи.

Насамперед проводиться аналіз фінансового стану підприємства на основі даних бухгалтерської звітності (рис. 1.4.):

- аналіз рентабельності;
- рівень інноваційної активності підприємства;

- аналіз фінансової стійкості;
- аналіз ліквідності та платоспроможності;
- частка підприємства на ринку продукції.

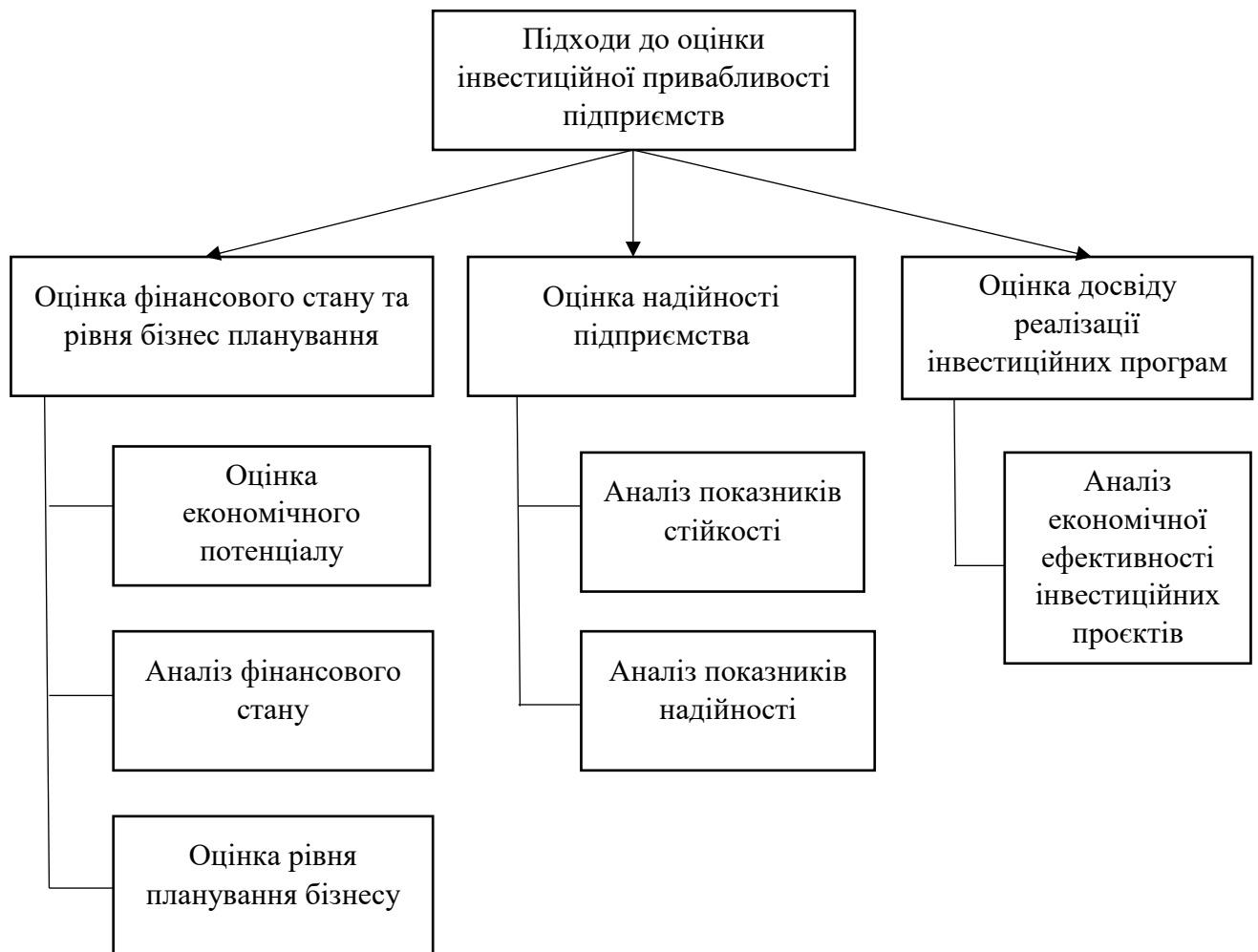

Рис. 1.3. Підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємств

Джерело: систематизовано та складено автором

За результатами експертних досліджень було розроблено бальну оцінку характеристик, за якими відбувається оцінка інвестиційної привабливості підприємства (додаток А). В даному випадку при оцінці інвестиційної привабливості беруться до уваги показники за звітний рік, що коригуються з урахуванням динаміки за минулий рік.

Відповідно до таблиці, яка представлена у додатку А, кожній оцінці відповідає певна кількість балів. Отже, 2 бали присвоюється при отриманні оцінки «добре», 1 бал, якщо оцінка «задовільна».

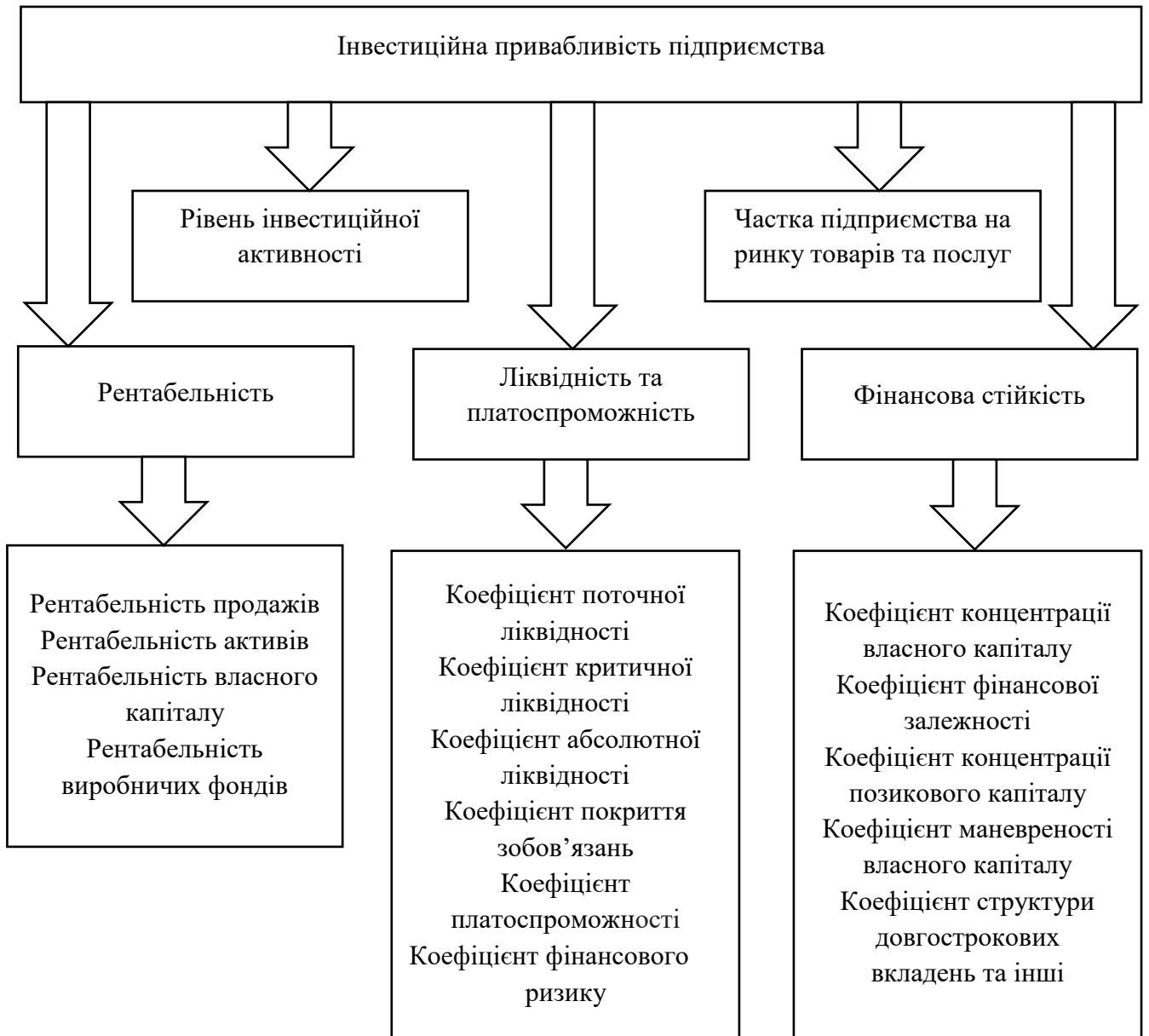

Рис. 1.4. Комплексна методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: систематизовано та складено автором

Якщо значення показника знаходиться в межах допустимого значення – це відповідає 0 балів. Якщо показник оцінено як «незадовільний» – мінус 1 бал. У разі, коли значення показника потрапляє до графі «вкрай незадовільно» надається мінус 2 бали.

Після оцінки всіх показників та визначення балів по кожному з них, необхідно порахувати суму всіх балів за представленими характеристиками.

Далі за таблицею 1.1. необхідно визначити рівень інвестиційної привабливості підприємства за сумою набраних балів.

Таблиця 1.1.

Критерії інвестиційної привабливості

Добре	Задовільно	У діапазоні гранично допустимого значення	Незадовільно	Вкрай незадовільно
>20 балів	10-20 балів	0-9 балів	-5-0 балів	<-5 балів

Джерело: [38, с. 35]

Для того, щоб підприємство було інвестиційно привабливим для інвестора, сума набраних балів за результатами аналізу всіх характеристик має бути понад 20.

При порівнянні декількох підприємств, найбільш інвестиційно привабливим буде те, у якого сума балів за всіма характеристиками буде більше, ніж у інших. Таким чином, розглянувши кілька методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства можна побачити, що ці методи мають свої недоліки та переваги. Наприклад, семифакторний метод оцінює інвестиційну привабливість певного підприємства лише з урахуванням внутрішніх чинників.

Комплексний метод і метод заснований на аналізі факторів зовнішнього та внутрішнього впливу, враховують не лише внутрішні, а й зовнішні фактори, які були враховані у перших двох методиках. Але дані методики мають суттєвий недолік: при аналізі використовуються оцінки експертів, отже, отриманий результат є якоюсь мірою суб'єктивним, отже, неточним.

Розглянувши деякі підходи до вивчення та оцінці інвестиційної привабливості підприємства, можна виділити підсумковий показник рівня інвестиційної привабливості, який включає сильні сторони вже існуючих методик.

Комплексна оцінка інвестиційної привабливості, що заснована на аналізі фінансового стану підприємства, яка дозволяє повною мірою виділити підсумковий показник рівня інвестиційної привабливості. У цій методиці можна відмітити такі переваги: комплексний підхід, аналіз великої кількості показників та коефіцієнтів, точне математичне обчислення показника, який служить критерієм оцінки інвестиційної привабливості [39, с. 319].

Даний метод дозволяє враховувати динаміку показників за кілька років. Тим не менш для отримання більш точного результату оцінки інвестиційної привабливості слід використати кілька методів. У зв'язку з цим, у наступному розділі роботи оцінка інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер» буде здійснюватиметься двома методами: за допомогою семифакторного методу та комплексної оцінки.

Висновки до розділу 1.

У процесі дослідження ми опрацювали інформаційну базу з обраної проблематики, що дозволило нам зробити певні висновки.

Отже, під інвестиціями слід розуміти вкладення, які можуть бути представлені у будь-якій формі (грошовій, речовій, нематеріальній) і які спрямовані на отримання прибутку.

Інвестиційна привабливість об'єктів вкладень – це інтегральний показник, за допомогою якого оцінюють стан господарської діяльності певного суб'єкту підприємницької діяльності, який є результатом аналізу як кількісних, так і якісних показників, а також критеріїв, які отримані за допомогою експертів.

Аналізуючи інвестиційну привабливість підприємства, ми виявили, що на неї впливають різні фактори, при чому їх перелік доволі широкий – це фактори, які можна згрупувати у дві групи: внутрішні фактори і зовнішні фактори.

До внутрішніх факторів належать: показники, що ілюструють фінансовий стан підприємства, особливості системи управління організацією, навички управлінської команди, номенклатура продукції, що випускається, стан обладнання підприємства, рівень фінансової стабільності, ступінь застосування інноваційних рішень у технології виробництва та обладнанні та безліч інших.

До зовнішніх чинників відносять привабливість території: країни і регіону, а також привабливість галузі, яка в свою чергу оцінюється за допомогою певних показників і критеріїв.

Ми з'ясували, що існує безліч методик і методів, за допомогою яких, зацікавлені особи, можуть оцінити інвестиційну привабливість будь-якого об'єкту інвестування. Всі існуючі методики можна згрупувати у наступні групи: методи, що базуються на дисконтуванні грошових потоків; оцінка на основі аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів впливу⁴; сімифакторна модель; інтегральна оцінка, що отримана на базі статистичних внутрішніх показників, комплексна оцінка інвестиційної привабливості.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ЗАВОД «ПОЛІМЕР»

2.1. Комплексна характеристика ТОВ «Завод «Полімер»

Підприємство ТОВ «Завод «Полімер» зареєстровано 16 вересня 2003 року за юридичною адресою: 65085, м. Одеса, Просьолочна, 10-А.

Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю. Розмір статутного капіталу складає 6 456 522,76 грн. Кількість працівників – 25 осіб.

Основний вид діяльності: 22.29 Виробництво інших виробів із пластмас. Додатковим видом діяльності є 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Організаційно-управлінська структура товариства представлена на рис. 2.1.

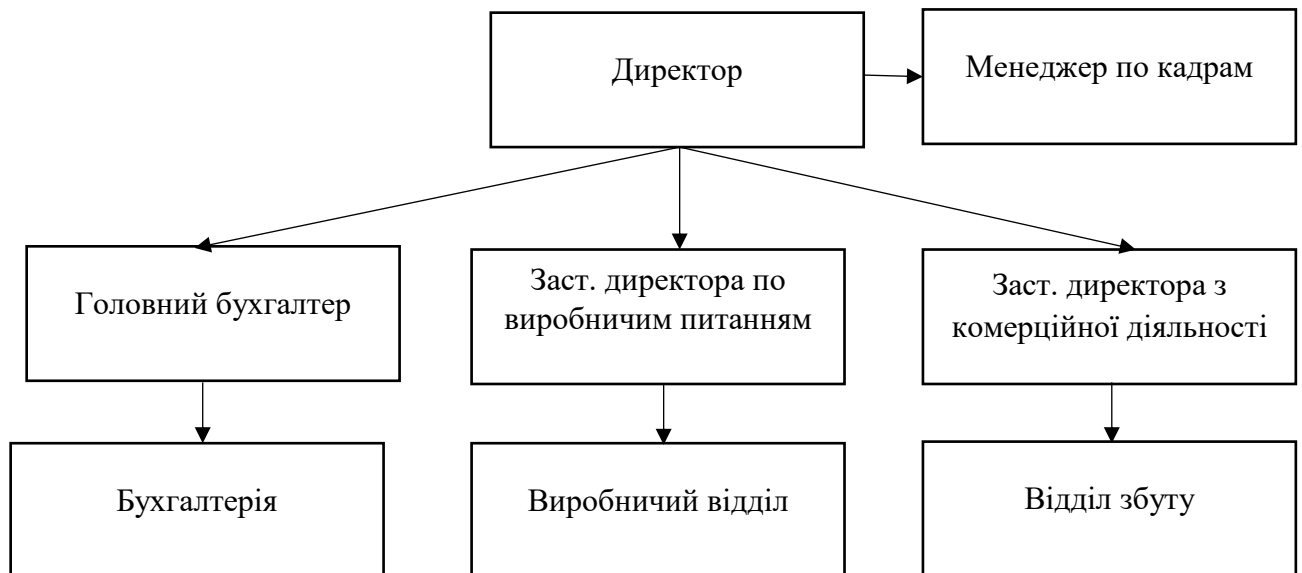

Рис. 2.1. Організаційно-управлінська структура ТОВ «Завод «Полімер»

Джерело: [40]

У таблиці 2.1. представимо основні фінансово-економічні показники, які стануть аналітичним підґрунтям для проведення нашого дослідження.

Таблиця 2.1.

Основні фінансово-економічні показники ТОВ «Завод «Полімер»

Показники	2019	2020	2021	Відхилення			
				2019-2020		2021-2020	
				Абс., тис. грн. (+;-)	Відн., %	Абс., тис. грн. (+;-)	Відн., %
Виручка, тис. грн.	6849	7502	6969	653	9,53	-533	-7,1
Собівартість продажів, тис. грн.	4069	5497	5016	1428	35,09	-481	-8,75
Валовий прибуток, тис. грн.	2780	2005	1953	-775	-27,88	-52	-2,59
Управлінські витрати, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0
Комерційні витрати, тис. грн.	385	211	265	-174	-45,19	54	25,59
Прибуток, тис. грн.	2395	1794	1688	-601	-25,09	-106	-5,91
Чистий прибуток, тис. грн.	1581	1024	772	-557	-35,23	-252	-24,61
Основні засоби, тис. грн.	6121	6240	6223	119	1,94	-17	-0,27
Оборотні активи, тис. грн.	6023	6539	8489	516	8,57	1950	29,82
Чисельність працівників, осіб	23	23	25	0	0	+2	8,7
Фондовіддача	1,12	1,20	1,12	0,08	7,45	-0,08	-6,85
Оборотність активів	1,14	1,15	0,82	0,01	0,89	-0,33	-28,44
Рентабельність продажів, %	34,97	23,91	24,22	-11,05	-	0,31	-
Рентабельність виробництва, %	53,77	31,43	31,96	-22,34	-	0,53	-
Витрати на 1 грн. виручки	65,03	76,09	75,78	11,05	17,00	-0,31	-0,40

Джерело: [41]

За результатами діяльності підприємства у 2019 році значення виручки склало 6849 тис. грн., у 2020 році даний показник збільшився до 7502 тис. грн., але у 2021 році сталося зменшення виторгу підприємства до 6969 тис. грн. Проте варто відзначити, що протягом 2019-2021 рр. виручка

все ж таки збільшилася на 120 тис. грн. або на 2,43%. В цілому спостерігається тенденція збільшення позначеного показника (рис. 2.2.).

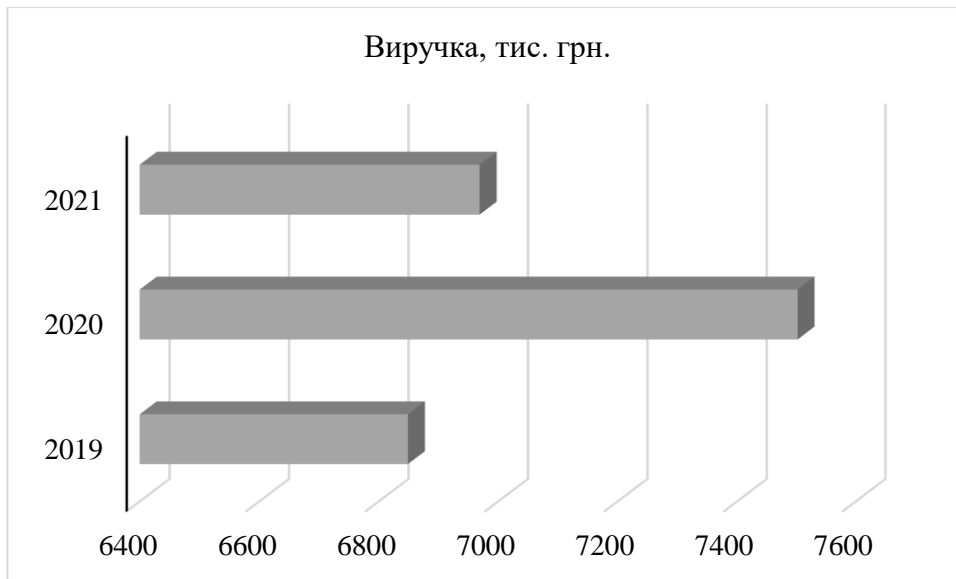

Рис. 2.2. Динаміка виручки ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено автором на базі [41]

Щодо собівартості, то тут простежується та ж сама тенденція. За 2020 рік показник собівартості збільшився на 1428 тис. грн. або на 35,09% і становив 5497 тис. грн., в 2021 році цей показник знизився до рівня 5016 тис. грн. Загалом за період 2019-2021 рр. показник собівартості збільшився на 947 тис. грн. або на 23,3% (рис. 2.3.).

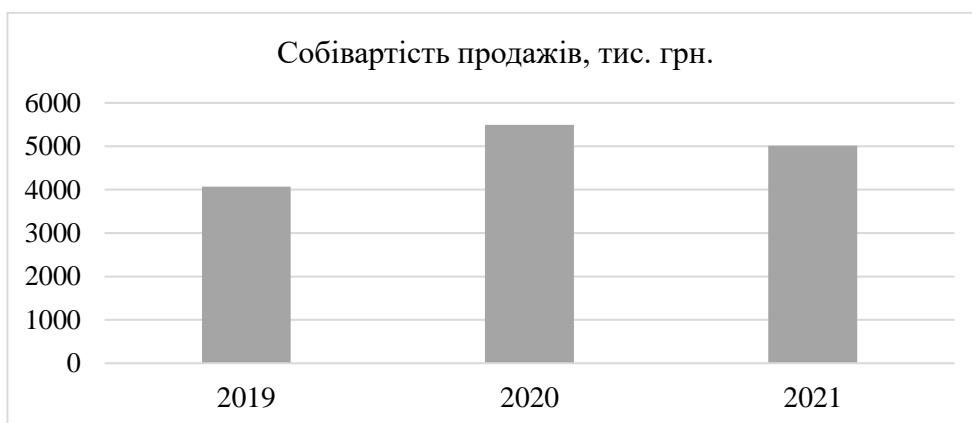

Рис. 2.3. Динаміка собівартості ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено автором на базі [41]

Оскільки собівартість продажів збільшилася за аналізований період на більший показник у порівнянні з виручкою, це призвело до зниження показника валового прибутку. Так, у 2019 році валовий прибуток становив 2780 тис. грн., у 2020 році показник знизився до 2005 тис. грн., а у 2021 році дорівнював 1953 тис. грн. Загалом зниження показника валового прибутку за 2019-2021 роки становило 827 тис. грн. (рис. 2.4.).

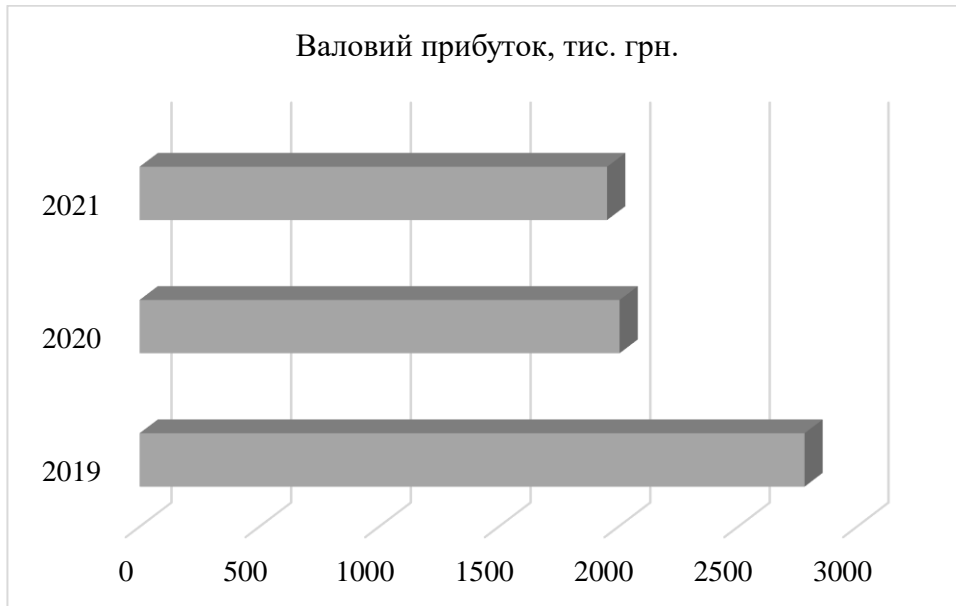

Рис. 2.4. Динаміка валового прибутку ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено автором на базі [41]

Комерційні витрати за 2020 рік знизилися на 174 тис. грн. порівняно з попереднім періодом і склали 211 тис. грн., але за 2021 рік знову відбулося збільшення цього показника до 265 тис. грн.

Прибуток від продажу з кожним роком зменшується. Так, у 2019 році даний показник дорівнював 2395 тис. грн., в 2020 році прибуток від продажів зменшився до 1794 тис. грн., а 2021 року він вже становив 1688 тис. грн.

Чистий прибуток ТОВ «Завод «Полімер» за підсумками аналізованого періоду становив у 2019 році 1581 тис. грн., у 2020 році – 1024 тис. грн., у 2021 році – 772 тис. грн. (рис. 2.5.).

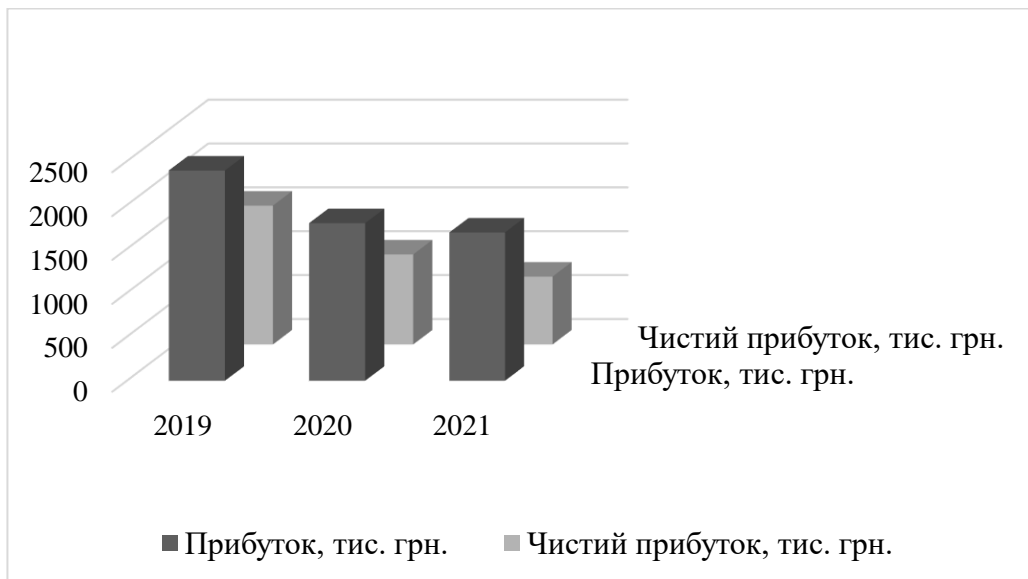

Рис. 2.5. Динаміка показників прибутку та чистого прибутку ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено автором на базі [41]

Показник рентабельності продажів знизився у 2021 році, у порівнянні з 2019 роком, на 10,75 пунктів, а показник рентабельності виробництва – на 21,81 пунктів, що є негативною тенденцією на підприємстві (рис. 2.6.).

Показник фондівдачі у 2020 році збільшився, що є позитивною тенденцією у розвитку підприємства, але у 2021 році даний показник знову повернувся до значення 2019 року.

Отже, за підсумками фінансово-господарської діяльності підприємства спостерігається зниження більшості показників, що говорить про істотні проблеми в організації та зниження його інвестиційної привабливості. Тому, для отримання більш точної картини господарської діяльності слід провести ретельний аналіз фінансового стану підприємства.

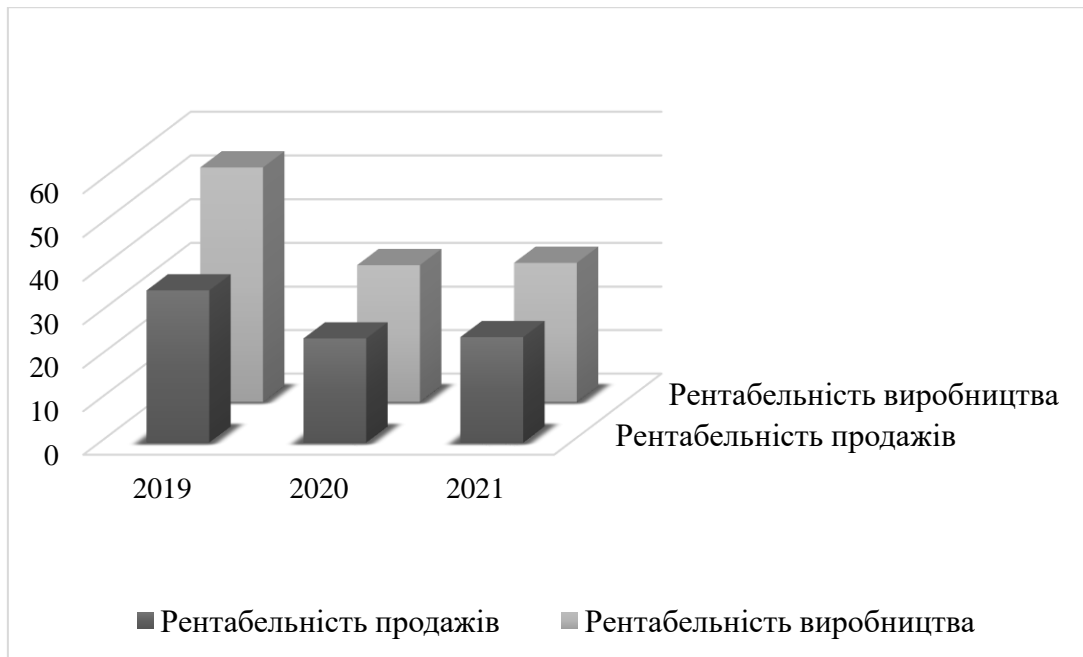

Рис. 2.6. Динаміка показників рентабельності виробництва та рентабельності продажів ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено автором на базі [41]

З метою проведення фінансового аналізу ТОВ «Завод «Полімер» скористуємося методами вертикального та горизонтального аналізу фінансової звітності заводу.

За даними таблиці Б.1 (Додаток Б) можемо помітити, що за 2020 рік збільшення відбулося майже за всіма статтями активу бухгалтерського балансу за виключенням таких: інші необоротні активи, ПДВ та дебіторська заборгованість. Показник статті відкладені податкові активи залишився незмінним протягом усього аналізованого періоду та становив 2 тис. грн.

У 2021 році ситуація трохи змінюється, наприклад, відбувається зменшення показника основні засоби на 17 тис. грн., інші необоротні активи, навпаки, збільшуються на 21 тис. грн. порівняно з 2020 роком. Запаси підприємства збільшуються з кожним роком, наприклад, за 2021 рік збільшення відбулося на 479 тис. грн.

Дебіторська заборгованість за 2021 рік збільшується на 1653 тис. грн., що є небажаною тенденцією. Оскільки збільшення дебіторської заборгованості безпосередньо впливає на фінансовий стан та стійкість

підприємства. Те саме можна сказати і про статтю запаси, яка також має тенденцію до збільшення, що може свідчить про затоварювання складських приміщень або процесу контрольованого перевитрат матеріалів.

Результати аналізу пасиву бухгалтерського балансу ТОВ «Завод «Полімер» представлено у таблиці Б.2 (Додаток Б). Досліджуючи пасив бухгалтерського балансу ТОВ «Завод «Полімер», можна побачити, що за 2020 рік зниження відбулося за показниками переоцінка необоротних активів та за кредиторською заборгованістю, за всіма іншими статтям спостерігається зростання показників. У 2021 році ситуація трохи змінилася. Відбулося збільшення по статті кредиторська заборгованість. Показник збільшився на 108 тис. грн. Зростання кредиторської заборгованості обумовлено заборгованістю перед постачальниками та підрядниками. Зростання кредиторської заборгованості може негативно позначитися на показниках ліквідності підприємства, що буде свідчити про погіршення фінансового становища підприємства. Також спостерігаємо, що доходи майбутніх періодів за 2021 рік дорівнюється 58 тис. грн.

Протягом 2019-2021 рр. показники статутного та резервного капіталу залишалися незмінними. Загалом валюта балансу у 2020 р. та у 2021 р. зростала. Це є позитивною тенденцією, що свідчить про наявність сталого розвитку підприємства.

Далі розглянемо за допомогою вертикального аналізу структуру бухгалтерського балансу підприємства за 2019-2021 рр. Дані представлені в таблицях В.1-В.2 (Додаток В).

Структура активів балансу характеризується практично рівними частками оборотного та необоротного капіталу. При цьому в структурі необоротних активів переважають основні засоби. В структурі оборотних активів: запаси, дебіторська заборгованість та фінансові вкладення.

Структура пасиву характеризується використанням як власного, так і позикового капіталу. Частка власного капіталу у 2021 р. стала трохи перевищувати частку позикового капіталу. У структурі власного капіталу

основне місце займає нерозподілений прибуток. У структурі позикового капіталу основну частку займають довгострокові та короткострокові позикові кошти. Загалом структура джерел свідчить про застосування товариством консервативної стратегії фінансової стратегії.

Далі розглянемо стан ліквідності та платоспроможності підприємства ТОВ «Завод «Полімер». Щоб оцінити ліквідність підприємства необхідно зіставити активи та пасиви відповідних груп. У таблиці Г.1 (Додаток Г) нами представлено аналіз ліквідності підприємства та параметри оцінки його платоспроможності. Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо всі нерівності виконуються.

Абсолютні показники ліквідності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр. представлені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Абсолютні показники ліквідності ТОВ «Завод «Полімер»
за 2019-2021 рр.

Позначення	2019	2020	2021	Зміни, +/-	
				2020/2019	2021/2020
A1	1777	2438	2251	661	-187
A2	2105	1821	3474	-284	1653
A3	2141	2280	2764	139	484
A4	7180	7418	7552	238	134
П1	1243	652	760	-591	108
П2	3573	4209	5538	636	1329
П3	1885	1341	1046	-544	-295
П4	6502	7755	8697	1253	942

Джерело: розраховано автором на базі [41]

У таблиці 2.3. представлено співвідношення активів і пасивів ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр., що дає можливість проаналізувати стан ліквідності заводу.

Таким чином, у 2019 році ліквідність балансу є не зовсім допустимою, оскільки умовам абсолютної ліквідності не відповідають друге та четверта нерівність.

Таблиця 2.3.

Стан ліквідності балансу ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Балансові співвідношення			
Норма	2019	2020	2021
$A1 \geq П1$	$A1 > П1$	$A1 > П1$	$A1 > П1$
$A2 \geq П2$	$A2 < П2$	$A2 < П2$	$A2 < П2$
$A3 \geq П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$
$A4 \leq П4$	$A4 > П4$	$A4 < П4$	$A4 < П4$

Джерело: складено автором на базі [41]

Оскільки не виконується друга нерівність, це свідчить про недостатність швидко реалізованих активів для того, щоб розрахуватися за короткостроковими зобов'язаннями перед кредиторами.

Невиконання четвертої умови свідчить про недотримання мінімальної умови фінансової стійкості організації, відсутності її власних оборотних коштів.

У 2020 та 2021 роках не виконується лише друга умова, тобто $A2 < П2$. Це свідчить про недостатність швидко реалізованих активів для того, щоб розрахуватися за короткостроковими зобов'язаннями перед кредиторами.

Отже, ТОВ «Завод «Полімер» фінансово нестійке підприємство. Ризик втрати підприємством фінансової стійкості характеризує порушення відповідності між можливостями джерел фінансування та необхідними матеріальними оборотними активами для ведення підприємницької діяльності.

Відносні показники ліквідності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр. представлені в таблиці 2.4.

Показник поточної ліквідності вважається оптимальним якщо його значення більше 1,5. На ТОВ «Завод «Полімер» цей показник має значення – 1,25 у 2019 році, 1,35 – у 2020 році та 1,35 – у 2021 році. Однак слід зазначити, що у 2019-2021 рр. показник був більшим за 1, а це говорить про те, що поточних активів більше, ніж поточні пасиви.

Таблиця 2.4.

Відносні показники ліквідності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021
рр.

Показник	Оптимальне значення	2019	2020	2021	Зміни, +/-	
					2020/2019	2021/2020
Коефіцієнт поточної ліквідності	>1,5	1,25	1,35	1,35	0,1	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0,7	0,81	0,88	0,91	0,07	0,03
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,37	0,50	0,36	0,13	-0,14

Джерело: розраховано автором на базі [41]

Отже, підприємство, теоретично, здатне своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання та здійснювати операційну діяльність.

У свою чергу, значення коефіцієнта швидкої ліквідності вважається оптимальним, якщо він більший за 0,7 [42, с. 314]. На аналізованому підприємстві даний показник становить 0,81 – у 2019 році, 0,88 – у 2020 році та у 2021 році – 0,91, а це означає, що у товариства достатньо ліквідні кошти та підприємство здатне своєчасно погасити власні зобов'язання.

Відомо, що нормативний показник коефіцієнта абсолютної ліквідності становить 0,2 [42, с. 316]. На підприємстві ТОВ «Завод «Полімер» він більше, що свідчить про здатність організації гасити в найкоротші терміни за рахунок ліквідних та найбільш ліквідних активів поточні зобов'язання.

Результати аналізу фінансової стійкості компанії представлені у таблиці Д.1 (Додаток Д). Таким чином, за даними таблиці можна зробити певні висновки.

Коефіцієнт автономії з 2020-2021 рр. має значення, які вище за норму. Цей показник показує, наскільки організація незалежна від кредиторів. Інвестори та банки, які видають кредити, звертають увагу на значення

даного коефіцієнта. Чим вище значення коефіцієнта автономії, тим ймовірніше те, що організація погасить борги за рахунок власних коштів. Отже, чим вище показник, тим краще фінансова незалежність підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності з 2020 року нижче 2,0. Це свідчить про слабку залежність організації від кредиторів.

Коефіцієнт маневреності власних коштів у значній ступені залежить від структури капіталу та специфіки галузі конкретного підприємства. Значення для цього коефіцієнта рекомендовано в межах від 0,2-0,5 [42, с. 323]. Якщо коефіцієнт маневреності власних коштів має негативне значення – це говорить про низьку фінансову стійкість підприємства, а також про те, що кошти вкладені в активи, що повільно реалізуються, а оборотний капітал формувався за рахунок позикових коштів. У ТОВ «Завод «Полімер» за 2019 рік спостерігається негативний коефіцієнт маневреності власних коштів, отже, на той момент організація мала низький рівень фінансової стійкості. З 2020 року цей показник вже має позитивне значення, що свідчить про поліпшення становища організації.

Значення коефіцієнта довгострокового залучення позикового капіталу показує залежність господарюючого суб'єкту від довгострокового позикового капіталу [43, с. 204]. В даному випадку показник менше 0,3, отже, залежність від довгострокового позикового капіталу невелика.

Аналіз динаміки коефіцієнта структури позикового капіталу дозволяє оцінити стратегію управління позиковим капіталом та визначити напрямки розвитку підприємства [44, с. 105]. У цьому випадку динаміка негативна, значення коефіцієнта знижується з кожним роком, це говорить про завантаження поточних виробничих потужностей та орієнтації на збільшення поточного випуску та продажу продукції.

Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів показує скільки одиниць позикових фінансових ресурсів припадає на одиницю джерел власних коштів. Рекомендоване значення коефіцієнта менше 1 [44, с. 105]. Чим нижче значення показника, тим вище фінансова стійкість та

незалежність підприємства від позикового капіталу та зобов'язань. Хоч у 2019 році цей показник мав значення 1,03, до кінця 2020 року та протягом 2021 року даний показник знизився до 0,80 та 0,84 відповідно.

Коефіцієнт забезпеченості власними коштами показує наявність власних оборотних коштів у підприємства, які необхідні фінансової стійкості даного підприємства [44, с. 121]. На підприємстві «Завод «Полімер» даний показник знаходиться нижче за норму. Тим не менш, до кінця 2021 року коефіцієнт забезпеченості власними засобами має значення 0,13, що вище встановленого нормативного значення 0,1.

Коефіцієнт покриття зобов'язань на підприємстві ТОВ «Завод «Полімер» до кінця 2021 року має значення 1,35. Цей показник трохи нижчий оптимального значення, що вказує на невеликий фінансовий ризик.

Коефіцієнт платоспроможності підприємства ТОВ «Завод «Полімер» вище оптимального рівня, що свідчить про високу платоспроможність підприємства.

Коефіцієнт фінансового ризику незначно збільшився за 2021 рік, що говорить про те, що підприємство стало більш залежним від зовнішніх інвестицій та як результат менш фінансово стійким.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відбиває частку активів підприємства, сформовану з допомогою позикових коштів. Оптимальне значення цього показника перебуває у інтервалі 0,1-0,5. Даний показник на підприємстві ТОВ «Завод «Полімер» протягом усього аналізованого періоду має оптимальне значення.

За допомогою таблиці 2.5. розглянемо трифакторну модель фінансової стійкості ТОВ «Завод «Полімер».

Трифакторна модель фінансової стійкості свідчить про наявності кризового типу фінансової стійкості, який характеризується недостатністю власних та довгострокових джерел на фінансування запасів. Це говорить про високу залежність від зовнішнього фінансування.

Таблиця 2.5.

Трифакторна модель фінансової стійкості ТОВ «Завод «Полімер»

Показники, тис. грн.	2019	2020	2021
Наявність власних оборотних засобів на кінець розрахункового періоду	-678	337	1145
Наявність власних та довгострокових джерел фінансування запасів	1207	1678	2191
Загальна величина основних джерел формування запасів	6023	6539	8489
Надлишок (+), нестаток (-) власних оборотних коштів	-2791	-1933	-1604
Надлишок (+), нестаток (-) власних та довгострокових джерел фінансування запасів	-906	-592	-558
Надлишок (+), нестаток (-) загальної величини основних джерел покриття запасів	3910	4269	5740
Трифакторна модель	001	001	001

Джерело: розраховано автором

Проведемо аналіз ділової активності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр. (табл. 2.6.).

Таблиця 2.6.

Аналіз ділової активності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Показник	2019	2020	2021	Відносна динаміка, %	
				2020/2019	2021/2020
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	1,14	1,15	0,82	100,89	71,56
Оборотність запасів	1,93	2,42	1,82	125,75	75,35
Оборотність дебіторської заборгованості	3,25	4,12	2,01	126,62	48,69
Оборотність кредиторської заборгованості	3,27	8,43	6,60	257,55	78,28
Оборотність грошових коштів	97,84	78,97	278,76	80,71	353,00

Джерело: розраховано автором на базі [41]

Таким чином, дані таблиці нам свідчать про те, що ділова активність у 2020 р. зросла. Це ілюструється зростанням коефіцієнтів оборотності. У 2021 р. тенденція змінилася на протилежну та спостерігалось зниження коефіцієнтів оборотності. Це не є бажаної ситуацією для будь-якого господарюючого суб'єкта.

Результати аналізу рентабельності діяльності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр. наведемо у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Показники рентабельності діяльності ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Показник	Оптимальне значення показника	2019	2020	2021	Відносна динаміка, %	
					2020/2019	2021/2020
Рентабельність продажів	>0,20	0,23	0,14	0,11	59,13	81,16
Рентабельність витрат	>0	0,39	0,19	0,15	47,94	82,62
Рентабельність власного капіталу	>0,45	0,24	0,13	0,09	54,30	67,22
Рентабельність активів	>0,15	0,12	0,07	0,05	61,27	65,60
Рентабельність виробничих фондів	>0,3	0,19	0,12	0,09	62,67	71,51

Джерело: розраховано автором на базі [41]

Узагальнюючи проведений аналіз, можна дійти висновку, що товариство з обмеженою відповідальністю «Завод «Полімер» є рентабельним. Проте на протязі 2019-2021 рр. спостерігалася активна тенденція до зниження рівня рентабельності. В цілому це є негативною тенденцією, що може свідчити про проблеми в управлінні підприємством.

Далі, ми вважаємо за потрібне, перейти безпосередньо до оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

2.2. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства

З метою отримання більш точних результатів інвестиційної оцінки привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер», необхідно проводити оцінку хоча б двома різними методами. У цій роботі ми будемо використовувати семифакторний метод та комплексну оцінку.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства семифакторним методом – необхідні дані для розрахунку представлені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8.

Розрахунок інвестиційної привабливості за семифакторним методом

Показник	2019	2020	2021
a	0,23	0,14	0,11
b	1,14	1,15	0,82
c	1,25	1,35	1,35
d	2,29	2,67	1,81
k	1,69	2,79	4,57
l	0,19	0,11	0,10
m	0,51	0,44	0,46
Pa	0,12	0,07	0,05

Джерело: розраховано автором

За результатами розрахунку можна побачити, що показник рентабельності активів знижується з кожним роком у період 2019-2021 рр.

Для визначення того наскільки підприємство буде інвестиційно привабливим слід розрахувати індекс інвестиційної привабливості. Результати розрахунку для ТОВ «Завод «Полімер» показано в таблиці 2.9.

Значення інтегрального індексу інвестиційної привабливості за 2019-2021 рр. нижче за 1, що свідчить про низьку інвестиційну привабливість підприємства ТОВ «Завод «Полімер». Проте, інтегральний індекс інвестиційної привабливості має позитивну динаміку протягом 2019-2021 років, що є позитивним моментом. Сукупний індекс інвестиційної привабливості організації за 2019-2021 рр. має значення 0,4, отже, підприємство ТОВ «Завод «Полімер» на даний момент не є інвестиційно привабливим для інвесторів.

Далі проведемо оцінку інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 роки з використанням комплексної методики.

Таблиця 2.9.

Розрахунок індексу інвестиційної привабливості ТОВ «Завод
«Полімер» за 2019-2021 рр.

Показник	Індекс зміни показника, од.		Середньорічний індекс росту за 2019-2021 рр., од.
	2020	2021	
Рентабельність продажів	0,59	0,81	0,70
Оборотність оборотних активів	1,01	0,72	0,86
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,08	1,00	1,04
Відношення короткострокових зобов'язань товариства до дебіторської заборгованості	1,17	0,68	0,92
Відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості	1,65	1,64	1,64
Відношення кредиторської заборгованості до позикового капіталу	0,57	0,98	0,78
Відношення позикового капіталу до активів товариства	0,88	1,03	0,95
Інтегральний індекс інвестиційної привабливості	0,62	0,65	0,70
Сукупний індекс інвестиційної привабливості	0,4		

Джерело: розраховано автором

На першому етапі представимо всі дані необхідні для оцінки інвестиційної привабливості підприємства у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.

Показники ТОВ «Завод «Полімер» за 2019-2021 рр.

Показник	2019	2020	2021
Рентабельність продажів	0,23	0,14	0,11
Рентабельність активів	0,12	0,07	0,05
Рентабельність власного капіталу	0,24	0,13	0,09
Рентабельність виробничих фондів	0,19	0,12	0,09
Поточна ліквідність	1,25	1,35	1,35
Критична ліквідність	0,81	0,88	0,91
Абсолютна ліквідність	0,37	0,50	0,36
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	-0,11	0,05	0,13
Коефіцієнт автономії	0,49	0,56	0,54

Продовження таблиці 2.10.

Коефіцієнт покриття зобов'язань	1,25	1,35	1,35
Коефіцієнт платоспроможності	0,97	1,25	1,18
Коефіцієнт фінансового ризику	1,03	0,80	0,84
Коефіцієнт фінансової залежності	2,03	1,80	1,84
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,51	0,44	0,46
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,10	0,04	0,13
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	0,22	0,15	0,11
Рівень інноваційної активності	0,5	0,5	0,5
Частка ринку	<5%	<5%	<5%

Джерело: розраховано автором

Значення таблиці нами були розраховані в попередньому параграфі при аналізі фінансового становища підприємства.

Оскільки ТОВ «Завод «Полімер» є невеликою організацією з виробництва виробів із пластику, частка ринку даного підприємства менша 5%. Рівень інноваційної активності має значення 0,5, оскільки підприємство ТОВ «Завод «Полімер» періодично здійснюється запровадження технологічних інновацій у виробництві.

На другому етапі кожному показнику необхідно виставити бал по таблиці А.1. у додатку А.

Потім бали коригуються з урахуванням динаміки показників. Наприклад, рентабельність продажів за 2020 р. становить 0,14. За таблицею А.1 в Додатку А, 0,14 відповідає оцінці «задовільно» (+1 бал). Але за 2019 р. цей показник становив 0,23 тобто. за звітний рік показник зменшився на 40,8%. Для розрахунку балу з урахуванням динаміки показників, необхідно від бальної оцінки параметра рентабельності продажів відібрати 0,408 ($1 - 0,408 = 0,59$ балів). Результати подальших розрахунків наводяться в таблиці 2.11.

На останньому етапі розраховується сума отриманих балів. Сума балів ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік, обчислених за представленою методикою, дорівнює 15,38.

Таблиця 2.11.

Розрахунок інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» за 2020-2021 рр.

Показник	2020		2021	
	Оцінка	Оцінка с урахуванням коректування	Оцінка	Оцінка с урахуванням коректування
Рентабельність продажів	1	0,59	1	0,81
Рентабельність активів	1	0,61	1	0,66
Рентабельність власного капіталу	0	-0,46	0	-0,29
Рентабельність виробничих фондів	1	0,64	0	-0,28
Поточна ліквідність	2	2,08	2	2,00
Критична ліквідність	1	1,09	1	1,04
Абсолютна ліквідність	2	2,36	2	1,71
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0	-1,46	1	2,62
Коефіцієнт автономії	2	2,13	2	1,98
Коефіцієнт покриття зобов'язань	0	0,08	0	0,00
Коефіцієнт платоспроможності	2	2,29	2	1,95
Коефіцієнт фінансового ризику	-1	-0,78	-1	-1,06
Коефіцієнт фінансової залежності	0	0,11	0	-0,02
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	2	2,12	2	1,97
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1	-0,42	1	3,03
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	1	1,34	1	1,27
Рівень інноваційної активності	0	0,00	0	0,00
Частка ринку	-2	2,00	-2	-2,00
Всього		10,33		15,38

Джерело: розраховано автором

За даними таблиці 1.1., це кількість балів відповідає оцінці «задовільно».

Таким чином, за результатами розрахунків було виявлено задовільний рівень інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік. За

результатами оцінки інвестиційної привабливості комплексним методом, можна помітити збільшення показника упродовж 2020-2021 років. Тим не менш, на даний момент ТОВ «Завод «Полімер» не є інвестиційно привабливим підприємством. Отже, потрібна розробка заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості даного підприємства.

Висновки до розділу 2.

У результаті економічного аналізу господарської діяльності ТОВ «Завод «Полімер», основним видом діяльності якого є виробництво виробів із пластмас, нам вдалося з'ясувати, що за останні роки показники результативності підприємства дещо знизилися.

У 2020 р. ТОВ «Завод «Полімер» збільшило оборот діяльності на 9,53%, проте зі зростання собівартості на 35,09% валовий прибуток знизився на 28%. У 2021 р. спостерігалось зниження всіх результатів діяльності порівняно з 2020 р. Це негативна тенденція, яка говорить про наявність неефективної стратегії управління підприємством. Структура пасиву характеризується використанням власного та позикового капіталу. Частка власного капіталу у 2021 р. трохи перевищує частку позикового капіталу. У структурі власного капіталу основне місце займає нерозподілений прибуток.

У структурі позикового капіталу основну частку займають довгострокові та короткострокові позикові кошти. Загалом структура джерел свідчить про застосування консервативної стратегії фінансування діяльності.

Більшість відносних показників ліквідності знаходяться вище за норму. За коефіцієнтами поточної та швидкої ліквідності протягом 2019-2021 років. була позитивна тенденція. У компанії використовується досить активно позиковий капітал. Проте рівня власного капіталу достатньо для збереження фінансової стійкості. У структурі позикового капіталу

переважає короткостроковий капітал. Застосування короткострокового капіталу пов'язано з високими ризиками втрати платоспроможності. Компанія є рентабельною. Проте на протязі 2019-2021 років, спостерігалася активна тенденція зниження рівня рентабельності. Так, у 2021 р. рентабельність продажів знизилася на 12% порівняно з 2019 р. Загалом це є негативною тенденцією, що свідчить про проблеми в управлінні підприємством.

За результатами оцінки інвестиційної привабливості семифакторним методом значення інтегрального індексу інвестиційної привабливості за 2019-2021 роки нижче за 1, що свідчить про низьку інвестиційну привабливість підприємства ТОВ «Завод «Полімер».

Тим не менш, інтегральний індекс інвестиційної привабливості має позитивну динаміку протягом 2019-2021 років, що є позитивним моментом.

Сукупний індекс інвестиційної привабливості організації за 2019-2021 роки має значення 0,4, отже компанія на даний момент не є інвестиційно привабливою для інвесторів. За результатами розрахунку інвестиційної привабливості підприємства комплексним методом було виявлено задовільний рівень інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік, сукупна оцінка склала 15,38. Також можна побачити збільшення показника протягом 2020-2021 років.

Проте, на даний момент організація ТОВ «Завод «Полімер» не є інвестиційно привабливою, тому потрібна розробка заходів щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості цього підприємства.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ЗАВОД «ПОЛІМЕР»

3.1. Заходи щодо покращення результатів господарської діяльності та підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства

Як нам вдалося з'ясувати у першому розділі нашого дослідження, чинники, що впливають на інвестиційну привабливість ділять на дві групи: внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори залежать безпосередньо від результатів господарської діяльності підприємства. Отже, зміна внутрішніх факторів є основним способом впливу на рівень інвестиційної привабливості підприємства.

До основних внутрішніх факторів, що впливають на інвестиційну привабливість організації, відносяться:

- рентабельність;
- ліквідність;
- фінансова стійкість та платоспроможність [46].

Аналіз результатів господарської діяльності ТОВ «Завод «Полімер», проведений нами у другому розділі роботи, показав низький рівень рентабельності та фінансової стійкості підприємства. Також можна помітити значне зростання дебіторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік.

Питання фінансової стійкості в даний час є досить важливими в галузі управління фінансами вітчизняних підприємств.

Щодо конкретно ТОВ «Завод «Полімер», підвищення його фінансової стійкості за рахунок впливу на внутрішні фактори, можливо здійснити реалізувавши низку заходів. Насамперед необхідно вдосконалення його організаційної структури та структури управління.

Необхідно регулярно аналізувати фінансову діяльність підприємства для того, щоб керувати фінансовою стійкістю та контролювати рівень платоспроможності підприємства.

Пропонуються наступні заходи для покращення фінансового стану ТОВ «Завод «Полімер».

Необхідно знизити рівень кредиторської та дебіторської заборгованості. Звичайно ж складно уявити підприємство, яке не має кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками. Теж саме можна сказати і про дебіторську заборгованість, але при грамотне управління така заборгованість може стати додатковим, а головне, дешевим джерелом залучення позикових коштів. Отже, від того, як збудовані відносини з контрагентами, відбувається погодження умов укладених договорів, наскільки відповідально та регулярно відстежуються терміни їх оплати, багато в чому залежить ефективність використання отриманих коштів.

Дебіторська заборгованість – досить важливий компонент оборотного капіталу. В основному неоплачені рахунки за продукцію та послуги становлять більшу частину дебіторської заборгованості [47].

Для ТОВ «Завод «Полімер» рекомендуються наступні заходи поліпшення становища з розрахунками:

1. Необхідно реалізувати систему стягнення боргів. Найбільш результативними способами на дебіторів з метою погашення заборгованості є телефонні дзвінки, персональні візити, направлення листів, продаж заборгованості спеціальним організаціям.

2. Необхідно регулярно перевіряти, чи є акти звіряння розрахунків та листи, в яких дебітори визнають свою заборгованість, чи не пройшов строк позивної давності. Це потрібно робити для з'ясування реальності стягнення боргів з покупців та боргів, які мають сумнівний характер (заборгованість понад 3 місяці). За тими боргами, які стягнути вже Неможливо потрібно сформувати резерв за сумнівними боргами. Якщо є виправдувальні

документи, то безнадійні борги слід гасити списанням їх на збитки підприємства як дебіторську заборгованість, за якою минув строк позовної давності. Для ефективного управління дебіторською заборгованістю слід досить суворо ставитися до умов договору.

3. На регулярній основі слід контролювати дебіторів, чий обов'язок перевищує три, шість та дев'ять місяців, а також готувати юристу списки цих дебіторів.

4. Щомісяця потрібно проводити аналіз виконання договорів по своєчасної оплати покупців. Аналіз необхідно проводити за даним відділу збуту та бухгалтерії.

5. Щомісяця звіряти розрахунки по всіх підприємствах для контролю дебіторської заборгованості.

6. Надання знижок підприємствам, які розраховуються на досить короткі терміни. Слід розглянути кілька способів надання знижок партнерів. Для початку необхідно оцінити витрати альтернативних можливостей. Якщо результат буде вищим за ставку банківського відсотка, то краще буде взяти кредит у банку та оплатити продукцію та послуги періоду знижкою протягом пільгового. Звичайно ж для постачальника не вигідно надавати знижку протягом тривалого часу. Але слід зазначити, що збільшення пільговий період допоможе залучити покупців.

Одним з основних завдань підприємства є зменшення дебіторської заборгованості. Розв'язання цього завдання дозволить прискорити оборотність товарообігу. Отже, краще надати більший відсоток знижки на менший період для залучення отриманих коштів у оборот, ніж маленьку знижку, але на тривалий період. З іншого боку, боржників ТОВ «Завод «Полімер» залучатимуть досить тривалі терміни пільгового періоду.

Для визначення альтернативного варіанту надання знижки розглянемо кілька різних варіантів. Розмір відсотка, надається банком приблизно 20% річних.

Як перший варіант розглянемо знижку у розмірі 5%, яка надаватиметься дебіторам при оплаті товару або послуги протягом 10 днів. Максимальна тривалість відтермінування 30 днів. Розрахуємо ціну відмови від знижки для даного варіанту:

Ціна відмови від знижки = $5\% / (100\% - 5\%) * 100\% * (360 \text{ днів} / 30 \text{ днів} - 10 \text{ днів}) = 94,7\% > 20\%$.

Порівнюючи отриманий результат з процентною ставкою за кредитом банку, можна побачити, що покупцеві вигідніше взяти кредит у банку та сплатити товар чи послугу під час пільгового періоду, тобто протягом 10 днів, ніж пропустити можливість отримання знижки 5%.

Як другий варіант розглянемо знижку в розмірі 3%, яка надаватиметься дебіторам при оплаті товару або послуги протягом 15 днів. Максимальна тривалість відстрочення 30 днів. Розрахуємо ціну відмови від знижки для даного варіанту:

Ціна відмови від знижки = $5\% / (100\% - 3\%) * 100\% * (360 \text{ днів} / 30 \text{ днів} - 15 \text{ днів}) = 74,2\% > 20\%$.

У другому випадку знижка нижче, але період надається більше. Даний варіант також досить хороший для покупців, яким вигідніше заплатити в строк 15 днів, ніж втратити знижку або сплатити потім вже повну вартість товару. Більш вигідним є перший варіант спонтанного фінансування із меншим терміном платежу, де знижка становить 5%.

За попередньою оцінкою, після запровадження запропонованих заходів у 2022 році 50% дебіторської заборгованості буде погашено за запропонованою програмою знижок. Отже, у 2022 році дебіторська заборгованість становитиме $3474 - 50\% = 1737$ тис. грн. Кошти отримані за рахунок погашення дебіторської заборгованості слід спрямувати на погашення кредиторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» (760 тис. грн.), а що залишилася частина (977 тис. грн.) належить до статті фінансові вкладення.

Результати зміни показників після реалізації запропонованих заходів показані у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Результати зміни показників після реалізації
запропонованих заходів щодо погашення дебіторської заборгованості

Показник	Значення до впровадження запропонованих заходів	Значення після впровадження запропонованих заходів	Зміни, +/-
Активи			
I. Необоротні активи	7552	7552	0
II. Оборотні активи	8489	7729	-760
Дебіторська заборгованість	3474	1737	-1737
Фінансові вкладення (за виключенням грошових еквівалентів)	2226	3203	977
Баланс	16041	15281	-760
Пасиви			
III. Капітал і резерви	8697	8697	0
IV. Довгострокові зобов'язання	1046	1046	0
V. Короткострокові зобов'язання	6298	5538	-760
Кредиторська заборгованість	760	0	-760
Баланс	16041	15281	-760

Джерело: розраховано автором

Також з метою збільшення прибутку підприємства ТОВ «Завод «Полімер» пропонується здавати в оренду приміщення, що не використовуються підприємством (табл. 3.2.).

Таблиця 3.2.

Розрахунок доходу від здачі в оренду приміщень підприємства

Найменування площ	Площа, м ²	Період оренди, місяців	Орендна плата, грн. в місяць	Орендна плата, грн. за рік
Господарська будівля	150	12	60000	720000
Складське приміщення	30	12	12000	144 000
Всього	180	12	72000	864000

Джерело: розраховано автором

Отже, з метою оцінки ефективності запропонованих заходів і їх виявлення впливу на інвестиційну привабливість ТОВ «Завод «Полімер» у наступному параграфі проведемо аналіз інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням наших пропозицій та їх економічного наслідку.

3.2. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» з урахуванням впровадження запропонованих заходів

З метою проведення повторної оцінки ТОВ «Завод «Полімер», внесемо зміни у таблицю 2.10., змінивши деякі показники, які зазнали змін, завдяки внесеним нами пропозиціям. Таким чином, ми отримаємо таблицю 3.3.

Таблиця 3.3.

Показники фінансового стану підприємства за результатами впроваджених заходів

Показник	Значення до впровадження запропонованих заходів	Значення після впровадження запропонованих заходів	Зміни, %
Рентабельність продажів	0,11	0,21	89,53
Рентабельність активів	0,05	0,10	98,96
Рентабельність власного капіталу	0,09	0,17	79,27
Рентабельність виробничих фондів	0,09	0,16	84,65
Поточна ліквідність	1,35	1,40	3,54
Критична ліквідність	0,91	0,90	-1,37
Абсолютна ліквідність	0,36	0,58	63,08
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,13	0,15	9,83
Коефіцієнт автономії	0,54	0,57	4,97
Коефіцієнт покриття зобов'язань	1,35	1,40	3,54
Коефіцієнт платоспроможності	1,18	1,32	11,54
Коефіцієнт фінансового ризику	0,84	0,76	-10,35

Продовження таблиці 3.3.

Коефіцієнт фінансової залежності	1,84	0,57	4,97
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,46	0,43	-5,89
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,13	0,13	0,00
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	0,11	0,11	0,00
Рівень інноваційної активності	0,50	0,50	0,00
Частка ринку	<5%	<5%	0,00

Джерело: розраховано автором

Аналізуючи дані, наведені в таблиці, можна помітити, що рекомендовані заходи є досить ефективними. За результатами розрахунків практично всі показники фінансового стану підприємства ТОВ «Завод «Полімер» мали позитивну динаміку.

За даними наведеними в таблиці проведено оцінку інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер» комплексним способом. Результати розрахунків подано в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4.

Розрахунок інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» за 2022 рік (з урахуванням впровадження рекомендованих заходів)

Показник	Значення після впровадження запропонованих заходів	Оцінка	Оцінка з урахуванням коректування
Рентабельність продажів	0,21	2	2,90
Рентабельність активів	0,10	1	1,99
Рентабельність власного капіталу	0,17	1	1,79
Рентабельність виробничих фондів	0,16	1	1,85
Поточна ліквідність	1,40	2	2,04
Критична ліквідність	0,90	1	0,99
Абсолютна ліквідність	0,58	2	2,63

Продовження таблиці 3.4.

Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,15	1	1,10
Коефіцієнт автономії	0,57	2	2,05
Коефіцієнт покриття зобов'язань	1,40	0	0,04
Коефіцієнт платоспроможності	1,32	2	2,12
Коефіцієнт фінансового ризику	0,76	-1	-1,10
Коефіцієнт фінансової залежності	0,57	2	2,05
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,43	2	2,06
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,13	1	1,00
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	0,11	1	1,00
Рівень інноваційної активності	0,50	0	0,00
Частка ринку	<5%	-2	-2,0
Всього			22,48

Джерело: розраховано автором

Як бачимо, загалом запропоновані заходи позитивно вплинули на підвищення фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності ТОВ «Завод «Полімер», проілюструвавши позитивну тенденцію у зміні цих показників. Таким чином, після впровадження запропонованих нами заходів, значно поліпшилося фінансове становище підприємства. Оскільки інвестиційна привабливість підприємства насамперед залежить від його фінансового стану, як наслідок можна помітити суттєве підвищення рівня інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер».

За результатами оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» (після запровадження запропонованих заходів) підсумкове значення показника становило 22,48, що за даними таблиці 1.1. свідчить про хороший рівень інвестиційної привабливості.

Отже, запропоновані заходи є ефективними і після їх впровадження ТОВ «Завод «Полімер» матиме статус інвестиційно-привабливого підприємства.

Висновки до розділу 3.

Результати фінансового аналізу підприємства, який нами був проведений у другому розділі роботи, показав низький рівень рентабельності та фінансової стійкості ТОВ «Завод «Полімер». Також ми звернули увагу на значне зростання дебіторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік. Внаслідок чого були запропоновані певні заходи, а саме заходи щодо зниження кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства та здачі в оренду приміщень, що не використовуються підприємством. За прогнозною оцінкою, після впровадження запропонованих заходів щодо зниження кредиторської та дебіторської заборгованості, у 2022 році 50% дебіторської заборгованості буде погашено за запропонованою програмою знижок. Отже, за нашими прогнозами у 2022 році дебіторська заборгованість становитиме $3474 \cdot 50\% = 1737$ тис. грн.

Кошти отримані за допомогою погашення дебіторської заборгованості слід направити на погашення кредиторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» (760 тис. грн.), а частина (977 тис. грн.) буде належати до статті фінансові вкладення. За наслідками другого заходу, організація ТОВ «Завод «Полімер» отримає дохід у розмірі 864 тис. грн. за рік.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «Завод «Полімер» не лише зміцнити фінансове становище підприємства, а й отримувати більший прибуток. За результатами оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» після запровадження запропонованих заходів

підсумкове значення показника становило 22,48, що свідчить про хороший рівень інвестиційної привабливості.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теоретичних аспектів інвестування, а саме розгляду сутності економічних категорій «інвестиційна діяльність», «інвестиції», «інвестиційна привабливість» було виявлено, що зараз немає єдиного підходу до визначення цих понять, окрім цього трактування терміну «інвестиційна привабливість» відсутнє у будь-якому законодавчому акті, що пов'язано з даною проблематикою.

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» під інвестиційної діяльністю треба розуміти «сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій».

У цьому ж законодавчому акті надаються визначення й економічному терміну «інвестиції». Під інвестиціями розуміються «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект».

Інвестиційну привабливість підприємств більшість фахівців розглядають як «інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості тощо».

Аналізуючи інвестиційну привабливість підприємства, ми виявили, що на неї впливають різні фактори, при чому їх перелік доволі широкий – це фактори, які можна згрупувати у дві групи: внутрішні фактори і зовнішні фактори.

До внутрішніх факторів належать: показники, що ілюструють фінансовий стан підприємства, особливості системи управління організацією, навички управлінської команди, номенклатура продукції, що випускається, стан обладнання підприємства, рівень фінансової

стабільності, ступінь застосування інноваційних рішень у технології виробництва та обладнанні та безліч інших.

До зовнішніх чинників відносять привабливість території: країни і регіону, а також привабливість галузі, яка в свою чергу оцінюється за допомогою певних показників і критеріїв.

Ми з'ясували, що існує безліч методик і методів, за допомогою яких, зацікавлені особи, можуть оцінити інвестиційну привабливість будь-якого об'єкту інвестування. Існуючі методи оцінки інвестиційної привабливості відрізняються тим, що використовують різні показники та способи аналізу.

Всі існуючі методики можна згрупувати у наступні групи: методи, що базуються на дисконтуванні грошових потоків; оцінка на основі аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів впливу; сімифакторна модель; інтегральна оцінка, що отримана на базі статистичних внутрішніх показників, комплексна оцінка інвестиційної привабливості.

Розглянувши ці підходи до вивчення та оцінки інвестиційної привабливості підприємства, ми дійшли висновку, що комплексна оцінка, яка базується на аналізі фінансового становища підприємства, повною мірою дозволяє визначити коректний підсумковий показник рівня інвестиційної привабливості. Тим не менш, ми вважаємо, що задля отримання більш точного результату оцінки інвестиційної привабливості слід використовувати кілька методів одночасно.

У результаті економічного аналізу господарської діяльності ТОВ «Завод «Полімер», основним видом діяльності якого є виробництво виробів із пластмас, нам вдалося з'ясувати, що за останні роки показники результативності підприємства дещо знизилися.

У 2020 р. ТОВ «Завод «Полімер» збільшило оборот діяльності на 9,53%, проте зі зростання собівартості на 35,09% валовий прибуток знизився на 28%. У 2021 р. спостерігалось зниження всіх результатів діяльності порівняно з 2020 р. Це негативна тенденція, яка говорить про наявність неефективної стратегії управління підприємством. Структура пасиву

характеризується використанням власного та позикового капіталу. Частка власного капіталу у 2021 р. трохи перевищує частку позикового капіталу. У структурі власного капіталу основне місце займає нерозподілений прибуток.

У структурі позикового капіталу основну частку займають довгострокові та короткострокові позикові кошти. Загалом структура джерел свідчить про застосування консервативної стратегії фінансування діяльності.

Більшість відносних показників ліквідності знаходяться вище за норму. За коефіцієнтами поточної та швидкої ліквідності протягом 2019-2021 років. була позитивна тенденція. У компанії використовується досить активно позиковий капітал. Проте рівня власного капіталу достатньо для збереження фінансової стійкості. У структурі позикового капіталу переважає короткостроковий капітал. Застосування короткострокового капіталу пов'язано з високими ризиками втрати платоспроможності. Компанія є рентабельною. Проте на протязі 2019-2021 років. спостерігалася активна тенденція зниження рівня рентабельності. Так, у 2021 р. рентабельність продажів знизилася на 12% порівняно з 2019 р. Загалом це є негативною тенденцією, що свідчить про проблеми в управлінні підприємством.

За результатами оцінки інвестиційної привабливості семифакторним методом значення інтегрального індексу інвестиційної привабливості за 2019-2021 роки нижче за 1, що свідчить про низьку інвестиційну привабливість підприємства ТОВ «Завод «Полімер».

Тим не менш, інтегральний індекс інвестиційної привабливості має позитивну динаміку протягом 2019-2021 років, що є позитивним моментом.

Сукупний індекс інвестиційної привабливості організації за 2019-2021 роки має значення 0,4, отже компанія на даний момент не є інвестиційно привабливою для інвесторів. За результатами розрахунку інвестиційної привабливості підприємства комплексним методом було виявлено задовільний рівень інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік, сукупна оцінка склала 15,38. Також можна побачити збільшення показника протягом 2020-2021 років.

Проте, на даний момент організація ТОВ «Завод «Полімер» не є інвестиційно привабливою, потрібна розробка заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості цього підприємства. Фінансовий аналіз підприємства, проведений у другому розділі, показав низький рівень рентабельності та фінансової стійкості ТОВ «Завод «Полімер». Також можна побачити значне зростання дебіторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» за 2021 рік. Внаслідок чого були запропоновані певні заходи, а саме заходи щодо зниження кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства та здача в оренду приміщень, що не використовуються підприємством. За попередньою оцінкою, після впровадження запропонованих заходів щодо зниження кредиторської та дебіторської заборгованості, у 2022 році 50% дебіторської заборгованості буде погашено за запропонованою програмою знижок. Отже, за нашими прогнозами у 2022 році дебіторська заборгованість становитиме $3474 - 50\% = 1737$ тис. грн.

Кошти отримані за допомогою погашення дебіторської заборгованості слід направити на погашення кредиторської заборгованості ТОВ «Завод «Полімер» (760 тис. грн.), а частина (977 тис. грн.) буде належати до статті фінансові вкладення. За наслідками другого заходу,

організація ТОВ «Завод «Полімер» отримає дохід у розмірі 864 тис. грн. за рік.

Реалізація запропонованих заходів дозволить ТОВ «Завод «Полімер» не лише зміцнити фінансове становище підприємства, а й отримувати більший прибуток. За результатами оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Завод «Полімер» після запровадження запропонованих заходів підсумкове значення показника становило 22,48, що свідчить про хороший рівень інвестиційної привабливості. Отже, запропоновані заходи є ефективними та після їх впровадження ТОВ «Завод «Полімер» матиме статус інвестиційно-привабливого підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.91 р. № 1561-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. № 47. Ст. 647 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 21.09.2021).
2. Савлук О.В. Світовий досвід підвищення інвестиційної привабливості регіону на основі інституціонального регулювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. №2. Т.1. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_2_1/256-262.pdf (дата звернення: 07.10.2021).
3. Тарабукіна О.М. Інвестиційна привабливість території як мотивуючий фактор інвестиційної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 12. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2010/4.pdf (дата звернення: 02.10.2021). Гайдуцький А.П. Методологічні аспекти інвестиційної привабливості економіки. *Регіональна економіка*. 2004. №4. С. 81-86.
4. Задорожна Я.Є., Дядечко Л.П. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2007. №2. С. 32-35.
5. Нападівська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України. *Вісник ДонДует*. 2005. №4(28). С. 55-61.
6. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2008. №24. С. 4-6.
7. Чайковська М.П. Інвестування: підручник. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2016. 322 с.
8. Інвестиційна привабливість України. URL: <https://finevolution.com.ua/ukraine-investments/> (дата звернення: 12.10.2021).

9. Горна М., Іщук Умови та фактори формування інвестиційної привабливості країн Східної Європи. *Міжнародна економічна політика*. 2017. № 2 (27). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197266227.pdf> (дата звернення: 12.10.2021).
10. Гайдуцький А.П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_04_4_119_uk.pdf (дата звернення: 13.11.2021).
11. Шепіцен А.О. Оцінка конкурентоспроможності аграрного підприємства. *Фінанси України*. 2003. № 8. С. 66-72.
12. Короткова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства та методика її оцінювання. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2132> (дата звернення: 29.09.2021).
13. Ферлій В.В. Сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства» та її види. *Ефективна економіка*. 2010. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=262> (дата звернення: 14.10.2021).
14. Сорока Л.М. Умова формування інвестиційної привабливості підприємств молокопереробної галузі: дис. ... к-та екон. наук: 08.00.04 / Одес. держ. економ. універ. Одеса, 2009. 220 с.
15. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент. К.: МП «ІТЕМ» ЛТД, «Юнайтед Лондон Трейд Лімітед». 1995. 448 с.
16. Ходаківський В.М., Місевич М.А. Інвестиційна привабливість сільськогосподарських підприємств у контексті галузевої приналежності. *Інвестиції: практика і досвід*. 2017. №3. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2017/7.pdf (дата звернення: 14.10.2021).
17. Біляк Т.О. Сутність інвестиційної привабливості підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/41-1.pdf> (дата звернення: 17.10.2021).

18. Пилипенко М.Н. Принципи та фактори інвестиційної привабливості підприємств. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141441967.pdf> (дата звернення: 27.10.2021).
19. Москаленко І.І. Чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/132.pdf> (дата звернення: 30.10.2021).
20. Семенчук Л.І., Мороз С.О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її вимірювання. 2016. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Випуск 11. С. 898-901.
21. Антипенко Є., Шумікін С., Стойчева А. Методика аналізу та оцінки інвестиційної привабливості підприємств. *Економічний аналіз*. 2011. Вип. 9. Ч. 3. С. 27-30.
22. Гончарук А.Г., Яцик А.А. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління. *Економіка харчової промисловості*. 2011. № 4. С. 29-33.
23. Кушнір Н.Б., Мужук Ю.В. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства та недоліки деяких існуючих методик. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Серія «Економіка». 2010. Вип. 2 (50). С. 110-118.
24. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. Київ.: ЦУЛ, 2003. 376 с.
25. Чараева М.В. К вопросу о выборе методики оценки инвестиционной привлекательности предприятия. *Финансы и кредит*. 2018. № 14. С. 34-40.
26. Вірянська О.В. Оцінка інвестиційної привабливості. URL: <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018.pdf> (дата звернення: 15.12.2021).
27. Носовська О.К. Оцінка інвестиційної привабливості України: основні підходи. *Економіка та прогнозування*. 2013. № 5. С. 119-137.
28. Онікієнко С. Облікові методи оцінки інвестиційної привабливості. *Вісник Нацбанку України*. 2001. № 7. С. 49-51.

29. Сталинская Е. Оценка инвестиционной привлекательности регионов Украины. *Економіст*. 2003. № 9. С. 68-72.
30. Корнева Н.А. Методичні підходи до побудови комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 2(68). С. 106-111.
31. Мархайчук М.М. Аналіз методик оцінювання інвестиційної привабливості в контексті інноваційного розвитку підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012, № 4. С. 330-336.
32. Воробьева С.М. Экспресс-диагностика инвестиционной привлекательности крупной корпорации. *Экономика и управление*. 2007. № 3 (29). С. 53-57.
33. Васюківська К.В., Сич А.А. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
34. Лугінін О.Є. Економіко-математичне моделювання: навч. посіб. К.: Знання. 2011. 342 с.
35. Лавріненко Н.М., Латинін С.М., Фортуна В.В.. основи економіко-математичного моделювання. К.: Знання. 2021. 540 с.
36. Федоренко І.К. Моделювання інвестиційної привабливості компаній методами факторного аналізу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. № 10(113). С. 89-93.
37. Брюховецка Н.Ю., Хасанова О.В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик. *Економіка промисловості*. 2009. № 44. С. 110-117.
38. Кубарева І.В. Методичні та прикладні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2014. № 35. С. 31-39.
39. Овандер Н.Л., Любецька М.О. Концептуальна модель діагностики інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 10. С. 314-320. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/55.pdf (дата звернення: 21.12.2021).

40. Внутрішня звітність ТОВ «Завод «Полімер».
41. Фінансова звітність ТОВ «Завод «Полімер».
42. Федоренко О.П. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Обрій. 2012. 512 с.
43. Савіцька П.О. Аналіз господарської діяльності: підруч. Суми, ФОП Клімов. 2003. 402 с.
44. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль:, ТНЕУ, 2016. 304 с.
45. Куценко А.А. Фінансовий менеджмент. Львів: Центр навчальної літератури. 2011. 258 с.
46. Шпортько Г.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3550> (дата звернення: 03.03.2022).
47. Міщук Є.В. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2018/12.pdf (дата звернення: 07.03.2022).
48. Жарська І.О. Практикум з маркетингу: теоретичні основи, тести, завдання, кейсові вправи: навч. посіб. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2016. 284 с.
49. Майорова Т.В. Інвестування: практикум. К.: КНЕУ, 2012. 577 с.
50. Федорченко І.І. Практикум із фінансового менеджменту для початківців. Львів: Центр навчальної літератури. 2015. 287 с.

ДОДАТКИ